

URZĄD STATYSTYCZNY
W KRAKOWIE

Raport kwartalny o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego

IV kwartał 2012

MAŁOPOLSKI
OSRODEK BADAŃ
REGIONALNYCH

Kraków 2013

Opracowanie Urzędu Statystycznego w Krakowie

Małopolski Ośrodek Badań Regionalnych

Zespół w składzie: Kinga Gorczowska
Marcin Marosz
Małgorzata Piwowarczyk
Marek Skuciński
Monika Wałaszek

pod redakcją Krzysztofa Jakóbika

Projekt okładki Marek Skuciński

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

Urząd Statystyczny w Krakowie
ul. Kazimierza Wyki 3
31-223 Kraków

Tel. (12) 415 60 11; Fax: (12) 361 01 91
E-mail: sekretariatuskrrk@stat.gov.pl

Opracowanie dostępne w Internecie
<http://www.stat.gov.pl/krak>

Spis treści

Rozdział 1. Podmioty gospodarcze	5
Rozdział 2. Finanse przedsiębiorstw	13
Rozdział 3. Nakłady inwestycyjne	17
Rozdział 4. Produkcja sprzedana przemysłu i budownictwa	21
Rozdział 5. Rynek pracy	25
Rozdział 6. Wynagrodzenia	32
Rozdział 7. Konsumpcja	36
Rozdział 8. Mieszkalnictwo	43
Rozdział 9. Turystyka	50

Contents

<i>Rozdział 1. Economic entities.....</i>	<i>5</i>
<i>Rozdział 2. Finances of enterprises .....</i>	<i>13</i>
<i>Rozdział 3. Investment outlays .....</i>	<i>17</i>
<i>Rozdział 4. Sold production of industry and construction .....</i>	<i>21</i>
<i>Rozdział 5. Labour market .....</i>	<i>25</i>
<i>Rozdział 6. Wages and salaries.....</i>	<i>32</i>
<i>Rozdział 7. Consumption.....</i>	<i>36</i>
<i>Rozdział 8. Housing.....</i>	<i>43</i>
<i>Rozdział 9. Tourism.....</i>	<i>50</i>

Rozdział 1. Podmioty gospodarcze

Według stanu w końcu grudnia 2012 r., w ujęciu rocznym wzrosła liczba podmiotów gospodarki narodowej - rejestr REGON skupiał 343,4 tys. podmiotów gospodarki narodowej (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne) z terenu województwa małopolskiego (wykres 1). W końcu roku 2012 liczba podmiotów gospodarczych w stosunku do stanu w końcu 2011 r. zwiększyła się o 3, 6%, natomiast w stosunku do końca III kwartału 2012 r. o 1,2%.

W sektorze prywatnym działało 335,3 tys. jednostek (wzrost o 3,6% r/r), czyli 97,6% ogółu podmiotów gospodarczych (udział identyczny jak przed kwartałem). Dominowały podmioty prowadzone przez osoby fizyczne, które według stanu w końcu 2012 r. stanowiły 75,0% wszystkich zarejestrowanych firm prowadzących działalność gospodarczą, a ich liczba zwiększyła się w ujęciu rocznym o 2,6% osiągając poziom 257,5 tys. Rejestr REGON obejmował 85,9 tys. osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej (wzrost w ciągu roku o 6,4%). Wśród nich działało 27,8 tys. spółek cywilnych (wzrost o 0,9%), 26,7 tys. spółek handlowych (wzrost o 10,0%), w tym 4,2 tys. z udziałem kapitału zagranicznego (wzrost o 6,7%). Liczba spółdzielni spadła o 0,3%, do 1,1 tys., natomiast liczba przedsiębiorstw państwowych obniżyła się o dalsze 4,0%.

Tabl. 1. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w województwie małopolskim (stan na koniec okresu)

Okres		Ogółem		W tym			
				Sektor publiczny		Sektor prywatny	
		Liczba podmiotów	Dynamika ¹ (%)	Liczba podmiotów	Dynamika ¹ (%)	Liczba podmiotów	Dynamika ¹ (%)
2009	I-III	302285	104,9	7932	89,4	294353	105,4
	I-VI	305913	106,2	7916	89,2	297997	106,7
	I-IX	308594	107,1	7958	89,6	300636	107,7
	I-XII	314017	109,0	7955	89,6	306062	109,6
2010	I-III	318784	110,7	7954	89,6	310830	111,3
	I-VI	324282	112,6	7958	89,6	316324	113,3
	I-IX	328867	114,2	7975	89,8	320892	114,9
	I-XII	331363	115,0	8020	90,3	323343	115,8
2011	I-III	332101	115,3	8002	90,1	324099	116,1
	I-VI	330958	114,9	8005	90,2	322953	115,7
	I-IX	332054	115,3	7982	89,9	324072	116,1
	I-XII	331595	115,1	8003	90,2	323592	115,9
2012	I-III	332889	115,6	7991	90,0	324898	116,4
	I-VI	336258	116,7	7989	90,0	328269	117,6
	I-IX	339274	117,8	8047	90,6	331227	118,6
	I-XII	343375	119,2	8108	91,3	335267	120,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

¹ Podstawa stała: I-III 2007 = 100

Tabl. 2. Nowo zarejestrowane i wyrejestrowane podmioty gospodarki narodowej w województwie małopolskim

Okres		Liczba podmiotów		
		Nowo zarejestrowane	Wyrejestrowane	Przyrost / Ubytek
2009	I-III	5460	5147	313
	IV-VI	7885	4555	3330
	VII-IX	8389	5670	2719
	X-XII	8803	4767	4036
2010	I-III	8946	4374	4572
	IV-VI	9991	4596	5395
	VII-IX	9066	4533	4533
	X-XII	8380	5798	2582
2011	I-III	7824	7043	781
	IV-VI	8032	9167	-1135
	VII-IX	7797	6645	1152
	X-XII	6810	7070	-260
2012	I-III	7731	6340	1391
	IV-VI	7796	4502	3294
	VII-IX	8105	4424	3681
	X-XII	8966	4799	4167

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

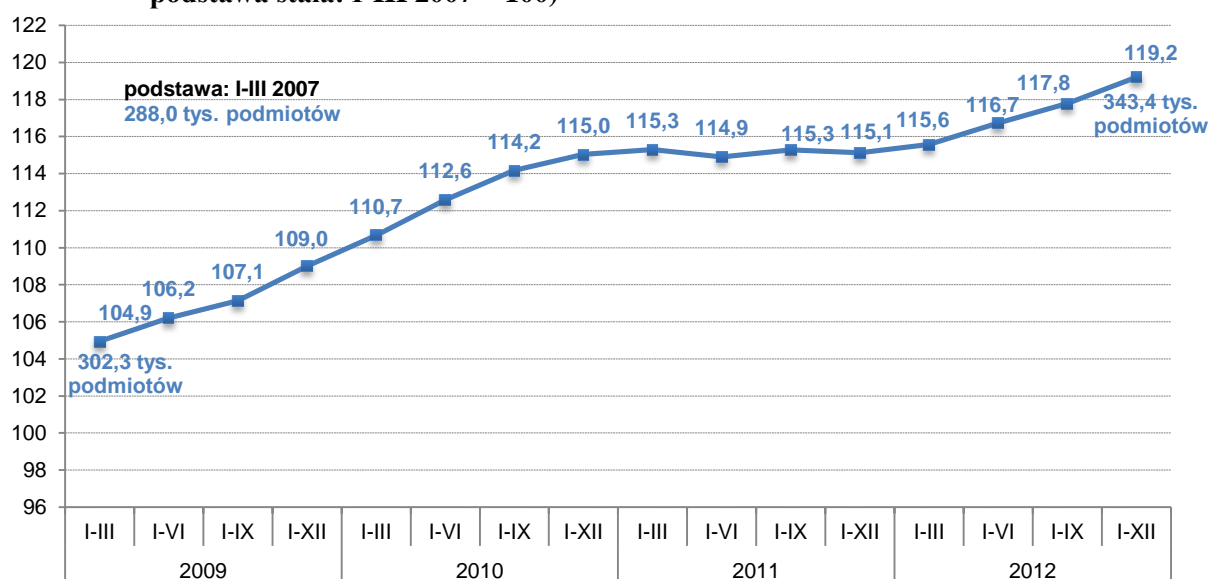
Ze względu na podstawowy rodzaj prowadzonej działalności najwięcej jednostek zarejestrowanych było w sekcjach: *Handel; naprawa pojazdów samochodowych* (26,0% ogółu), *Budownictwo* (13,4%), *Przetwórstwo przemysłowe* (9,9%) oraz *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (8,9%), a także *Transport i gospodarka magazynowa* (6,5%). W ujęciu przestrzennym, podobnie jak w poprzednim kwartale, największą liczbę podmiotów odnotowano w Krakowie (35,3% ogółu), a także w powiatach: krakowskim, wadowickim, nowotarskim, nowosądeckim i oświęcimskim, najmniejszą zaś w powiatach: dąbrowskim, proszowickim i miechowskim.

Różnica między podmiotami nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi, która w okresie IV kwartał 2009 r. - III kwartał 2010 r. notowała wysokie wartości na tle ostatnich dwóch lat, w ostatnim kwartale 2010 r. przybrała niższą wartość. W I kwartale 2011 r. spadła do drugiego w kolejności, po I kwartale 2009 r. najniższego poziomu w przeciągu ostatnich trzech lat, II kwartał 2011 r. przyniósł zaś spadek do wartości ujemnej. W III kwartale 2011 r. różnica pomiędzy podmiotami nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi znów zanotowała wartość dodatnią, a w IV kwartale po raz kolejny w 2011 r. spadła poniżej zera. Wszystkie cztery kwartały 2012 r. przyniosły wartości dodatnie (tablica 2).

W okresie IV kwartał 2009 r. - III kwartał 2010 r. można zauważyć zwiększoną dynamikę liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym. W IV kwartale 2010 r. dynamika osiągnęła poziom tylko o 0,9 p.proc. wyższy w stosunku do poprzedniego kwartału, a więc o wartość porównywalną z uzyskaną w III kwartale 2009 r.

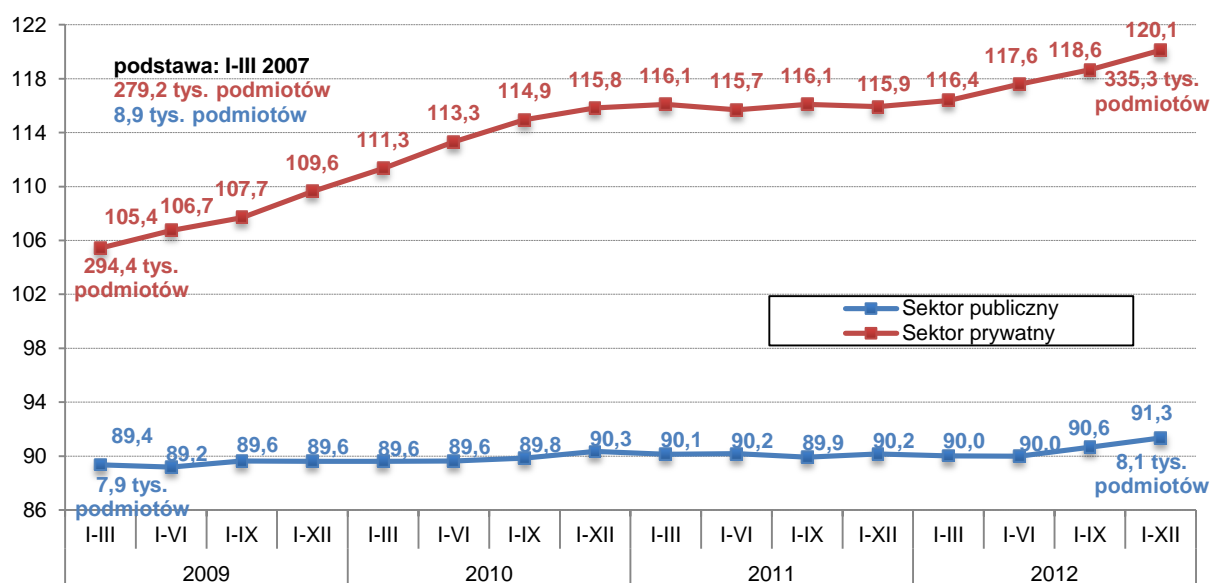
Rok 2011 przyniósł wahania dynamiki: I kwartał 2011 r. charakteryzował się wzrostem o 0,3 p.proc., a II kwartał 2011 r. spadkiem o 0,4 p.proc. W III kwartale dynamika wzrosła o 0,4 p.proc., IV kwartał przyniósł z kolei ponowny jej spadek 0,2 p.proc. Rok 2012 przyniósł wzrost dynamiki odpowiednio o 0,5 p.proc. w I kwartale, 1,2 p.proc. w II kwartale, 1,0 p.proc. w III kwartale oraz 1,4 p.proc. w ostatnim, IV kwartale (wykres 2).

Wykr. 1. Dynamika liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w województwie małopolskim (stan na koniec okresu, podstawa stała: I-III 2007 = 100)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

Wykr. 2. Dynamika liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w województwie małopolskim według sektorów własności (stan na koniec okresu, podstawa stała: I-III 2007 = 100)

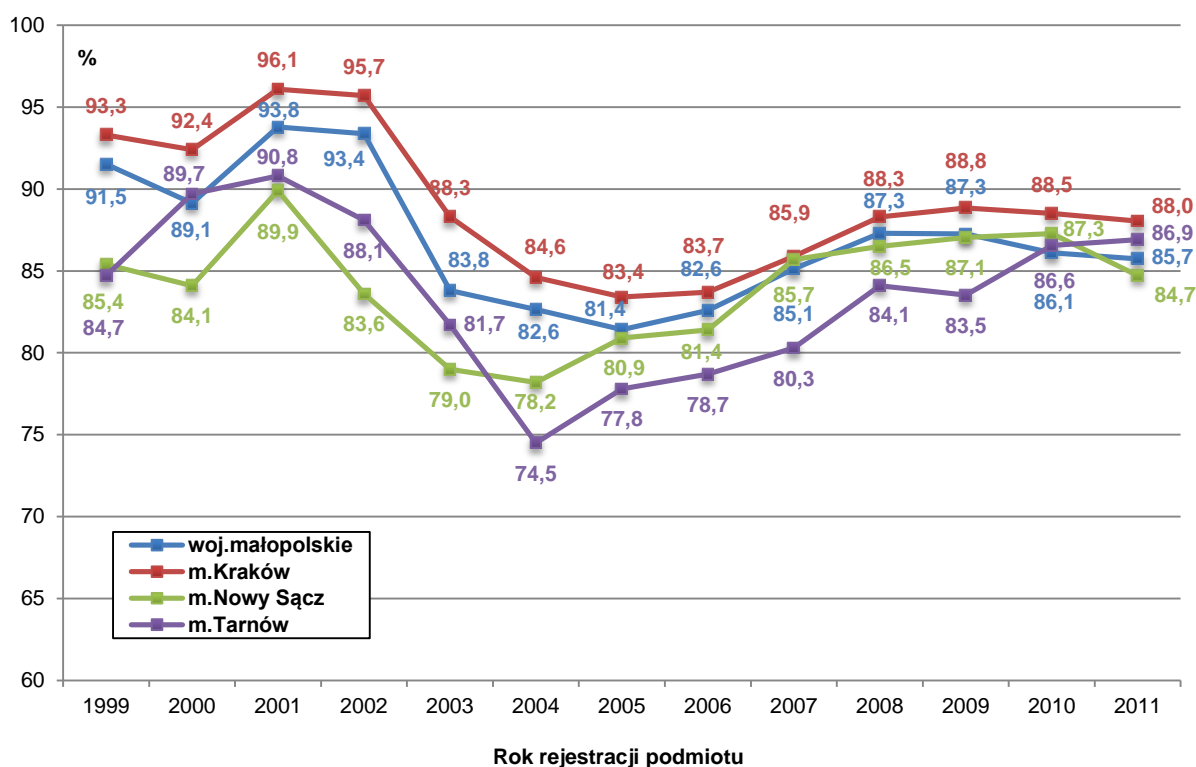

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

Funkcja przeżycia określa prawdopodobieństwo przetrwania przez dany podmiot na rynku określonej liczby lat. Funkcja przeżycia dla podmiotów gospodarczych w Małopolsce została oszacowana metodą Kaplana-Meiera. Dla porównania na wykresach przedstawiono także dane na temat przeżywalności podmiotów w miastach na prawach powiatu: Tarnowie, Nowym Sączu i Krakowie.

Wskaźnik przeżycia pierwszego roku działalności dla podmiotów gospodarczych działających w województwie małopolskim spadł w 2012 r. w stosunku do roku poprzedniego o 0,4 p.proc. do poziomu 85,7%. Podobne wskaźniki liczone dla miast na prawach powiatu, Tarnowa wykazały z kolei wzrost w stosunku do stanu sprzed roku o 0,4 p.proc. Spadek wartości wskaźnika odnotowano natomiast w przypadku miasta Krakowa (o 0,5 p.proc.) i Nowego Sącza (o 2,6 p.proc.). W tym drugim przypadku wartość wskaźnika spadła więc poniżej wartości średniej dla całego województwa (wykres 3).

Wykr. 3. Wskaźnik przeżycia pierwszego roku działalności dla podmiotów gospodarczych w województwie małopolskim

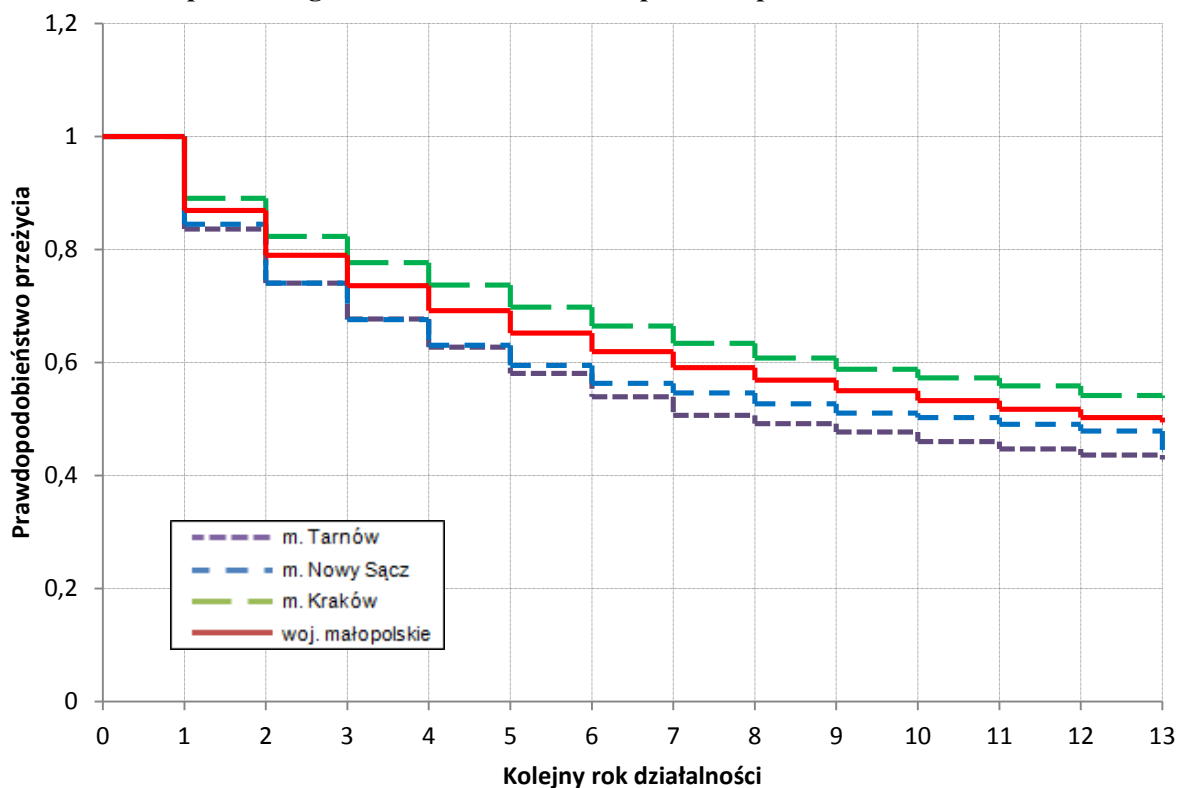
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

Funkcja przeżycia podmiotów gospodarczych przedstawiona na wykresie 4 jako funkcja schodkowa pokazuje, że dla przedsiębiorstwa decydujące są pierwsze lata działalności. W przypadku podmiotów z województwa małopolskiego ogółem, po 4 latach

31% podmiotów nie jest już obecnych na rynku. Po kolejnych 4 latach, czyli po 8 roku działalności, liczba przedsiębiorstw spada o kolejne 12 p.proc., a po następnych 4 latach, czyli po 12 roku działalności, o dalsze 7 p.proc. Tym samym, po 12 latach działalności na rynku nadal obecna jest już tylko połowa przedsiębiorstw. Porównując podmioty działające w poszczególnych miastach Małopolski różnice w prawdopodobieństwie przeżycia podmiotów nie są znaczne. Aż do 4 roku działalności praktycznie nie ma różnicy pomiędzy prawdopodobieństwem przetrwania podmiotów prowadzących działalność w Tarnowie i w Nowym Sączu - różnica udziału podmiotów pozostających w kolejnych latach na rynku nie przekracza w tym okresie 1 p.proc. Od 4 roku nieco pewniejszym miejscem prowadzenia działalności staje się Nowy Sącz, a prowadzenie działalności gospodarczej w Tarnowie niesie za sobą największe ryzyko spośród wszystkich trzech analizowanych miast. Największe prawdopodobieństwo przetrwania mają z kolei podmioty zarejestrowane w Krakowie, których prawdopodobieństwo przetrwania już od pierwszego roku działalności jest nieco wyższe od średniej wojewódzkiej i utrzymuje się na tym poziomie przez cały badany okres.

Wykr. 4. Funkcja przeżycia podmiotów gospodarczych na rynku w województwie małopolskim ogółem oraz w miastach na prawach powiatu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

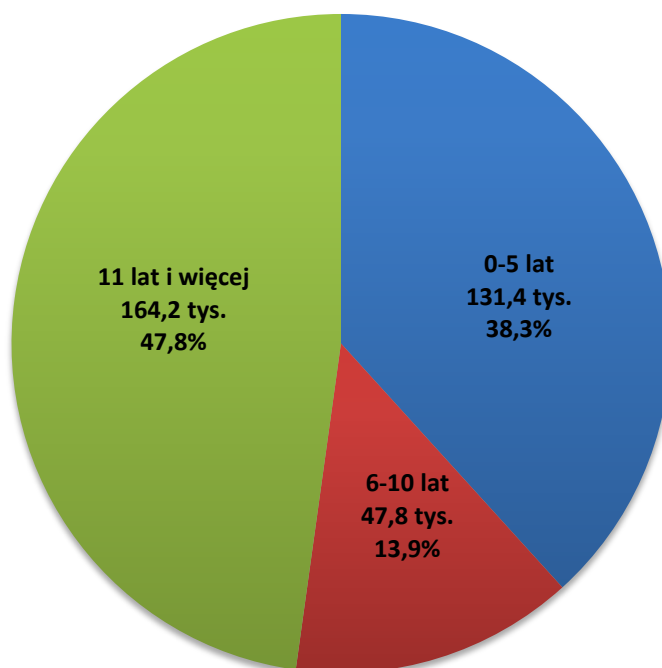
Tabl. 3. Przeżywalność podmiotów w kolejnych latach aktywności na rynku w województwie małopolskim

Wyszczególnienie	Nowo zarejestrowane przedsiębiorstwa	Wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw (w procentach)												
		pierwszego roku	drugiego roku	trzeciego roku	czwartego roku	piątego roku	szóstego roku	síódmego roku	ósmego roku	dziewiątę o roku	dziesiątego roku	jedenastę o roku	dwunastę o roku	trzynastę o roku
woj. m. Kraków m. Nowy Sącz m. Tarnów	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	26240	91,5	84,7	81,6	79,1	74,1	70,1	65,2	62	59,6	57,6	56,5	53,4	52,2
	9162	93,3	86	83,3	81,7	77,8	73,8	69,6	64,8	61,8	60,3	59,4	56	55,0
	927	85,4	75,1	67,9	63,5	58,9	55,8	52,9	48,4	47,2	48	47,2	45,1	42,9
	1071	84,7	79,7	76,3	73,2	65,6	61,3	52,7	51,4	50,2	49	47,2	45,2	43,9
woj. m. Kraków m. Nowy Sącz m. Tarnów	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
	25150	89,1	84,5	80	74,6	70	64,7	60,8	58,1	55,7	54,4	51,1	49,9	
	8310	92,4	88,9	87	82,7	78	73,5	67,8	64,3	62,3	61	57,5	56,3	
	864	84,1	74,1	69	63,3	60,3	55,8	53,4	51,9	48,8	47,8	45,1	42,8	
	991	89,7	83,6	78,7	72,5	68,1	55,3	52,1	49,3	47,5	45,2	43,1	41,6	
woj. m. Kraków m. Nowy Sącz m. Tarnów	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012		
	19434	93,8	89,6	83,1	77,3	71,2	66,6	63,1	61	59,6	55,8	54,6		
	7265	96,1	93,9	89,1	83,6	78,6	73	68,2	66,7	65,3	61,9	60,8		
	730	89,9	80,4	73,6	67,8	64	59	57,7	56,8	55,8	52,7	51,4		
	860	90,8	83,1	74,2	69,1	58,7	55,3	52,6	51,6	51	47,9	46,3		
woj. m. Kraków m. Nowy Sącz m. Tarnów	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012			
	16735	93,4	84,2	76,8	69,4	64,6	60,3	58,1	56,5	53,1	51,6			
	5863	95,7	88,2	80,4	73,4	68,1	61,7	60	58,7	55	53,4			
	622	83,6	71,1	63,5	57,7	53,5	51,3	50,5	49,7	47,1	44,7			
	690	88,1	76,8	68,7	56,5	52,8	50	47,8	47,7	43,6	41,2			
woj. m. Kraków m. Nowy Sącz m. Tarnów	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012				
	20377	83,8	76	68,7	63,9	59,2	57	55,5	52,3	50,8				
	6668	88,3	80,2	73,2	67,7	61,9	60,3	58,5	55,5	54,0				
	735	79	71,4	64,1	60,4	57	53,9	51,8	49,4	46,5				
	872	81,7	72,7	57,6	51,9	47,7	46,1	44,5	41,7	42,0				
woj. m. Kraków m. Nowy Sącz m. Tarnów	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012					
	18650	82,6	73,4	67,5	63,4	60,3	58,5	55,3	53,7					
	6406	84,6	75,6	69,5	65,2	62,5	60,7	58,2	56,1					
	605	78,2	66,6	59,5	57	53,6	51,6	50,4	47,6					
	728	74,5	64,0	58,2	54,0	51,2	50,3	47,5	46,3					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

Struktura wiekowa przedsiębiorstw przedstawiona na wykresie 14 pokazuje, że 38,3% działających w Małopolsce podmiotów gospodarczych stanowią firmy, obecne na rynku nie dłużej niż pięć lat. Ich udział według stanu na koniec 2012 r. zwiększył się o 0,3 p.proc. w stosunku do stanu na koniec roku poprzedniego (z 38,0%). Kolejny rok z rzędu w ujęciu rocznym zmniejszył się natomiast odsetek podmiotów działających 6-10 lat – stanowią one obecnie 13,9% ogółu wobec 15,0% przed rokiem i 16,1% dwa lata temu. Wzrósł natomiast udział przedsiębiorstw działających na rynku dłużej niż 11 lat, z poziomu 47,1% przed rokiem do 47,8% obecnie (wzrost o 0,7 p.proc.). Powyższa struktura świadczy to o nieco mniejszej w ostatnim czasie stabilności małopolskiego rynku, na którym mniejszej części podmiotów udaje się pomyślnie przejść przez początkowy okres swojej działalności (pierwsze 5 lat). Z drugiej strony większy obecnie udział podmiotów nowo powstałych i młodych świadczyć może o dużej przedsiębiorczości i aktywności ekonomicznej mieszkańców małopolski.

Wykr. 5. Podmioty gospodarki narodowej w województwie małopolskim według wieku (wiek podmiotów według daty powstania; stan na 31.XII.2011)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z rejestru REGON

Rozdział 2. Finanse przedsiębiorstw

W 2012 r. w województwie małopolskim badane przedsiębiorstwa osiągnęły mniej korzystne wyniki finansowe. Odnotowano pogorszenie wyniku na działalności gospodarczej oraz wyniku finansowego brutto. Mniejsza dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów. Odnotowano pogorszenie wskaźnika rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wskaźnika rentowności obrotu brutto. Wskaźnik rentowności obrotu netto pozostał bez zmian.

W 2012 r. w województwie odnotowano wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na poziomie 7051,8 mln zł, co oznacza spadek w ujęciu rocznym o 8,3%. Niższe przychody finansowe od kosztów finansowych wpłynęły na osiągnięcie ujemnego wyniku na operacjach finansowych w wysokości minus 861,7 mln zł, gorszego niż w 2011 r., kiedy strata na operacjach finansowych wyniosła minus 301,8 mln zł. W analizowanym okresie poprawił się wynik finansowy na pozostałej działalności operacyjnej prawie czterokrotnie, osiągając wartość 1468,9 mln zł.

Wynik finansowy na działalności gospodarczej osiągnął wartość 7659,0 mln zł i był niższy o 0,5% w ujęciu rocznym. Badane przedsiębiorstwa odnotowały wynik finansowy brutto na poziomie 7674,2 mln zł (o 0,3% niższy), natomiast wynik finansowy netto osiągnął wartość 6557,9 mln zł (wzrost o 3,8%).

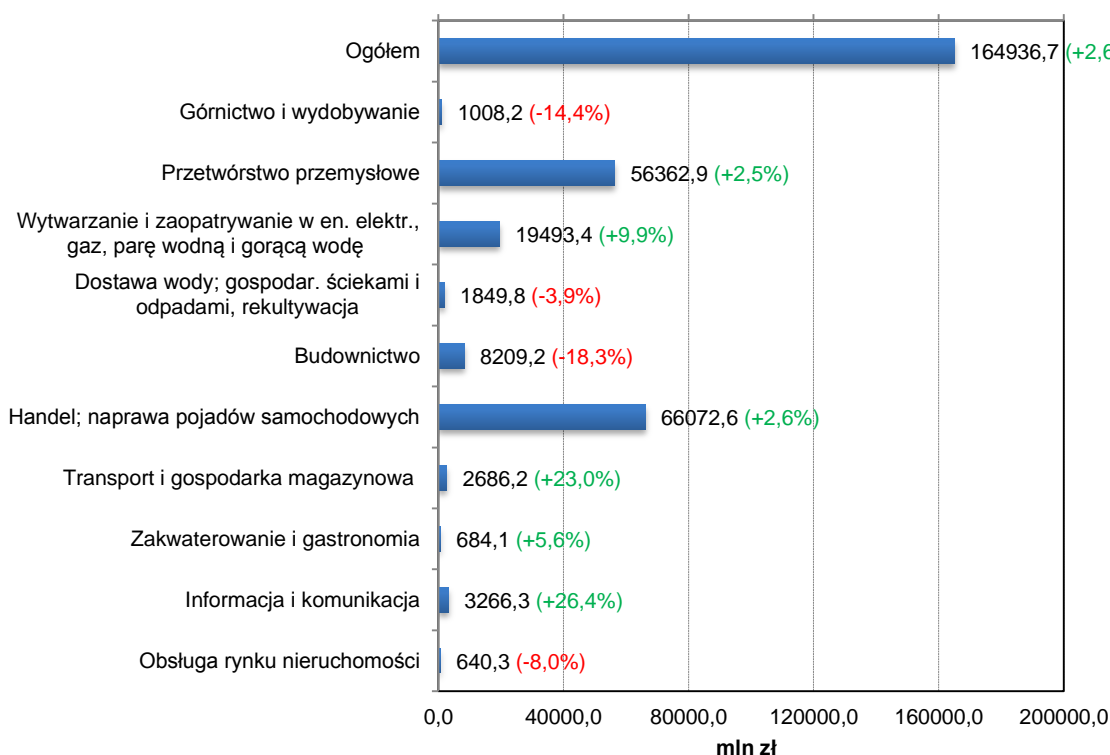
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów

W 2012 r. w przedsiębiorstwach odnotowano wzrost o 2,6% przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów² w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Wzrost przychodów netto w ujęciu rocznym odnotowano m. in. w sekcjach: *Informacja i komunikacja* (o 26,4%), *Transport i gospodarka magazynowa* (o 23,0%) oraz *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę* (o 9,9%).

² Dane o wynikach finansowych przedsiębiorstw dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Spadek przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wystąpił m. in. w sekcjach: *Budownictwo* (o 18,3%), *Górnictwo i wydobywanie* (o 14,4%) oraz *Obsługa rynku nieruchomości* (o 8,0%).

Wykr. 6. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w wybranych sekcjach PKD w okresie styczeń-grudzień 2012 r.

Uwaga: Wartości w nawiasach oznaczają zmiany w stosunku do 2011 r.

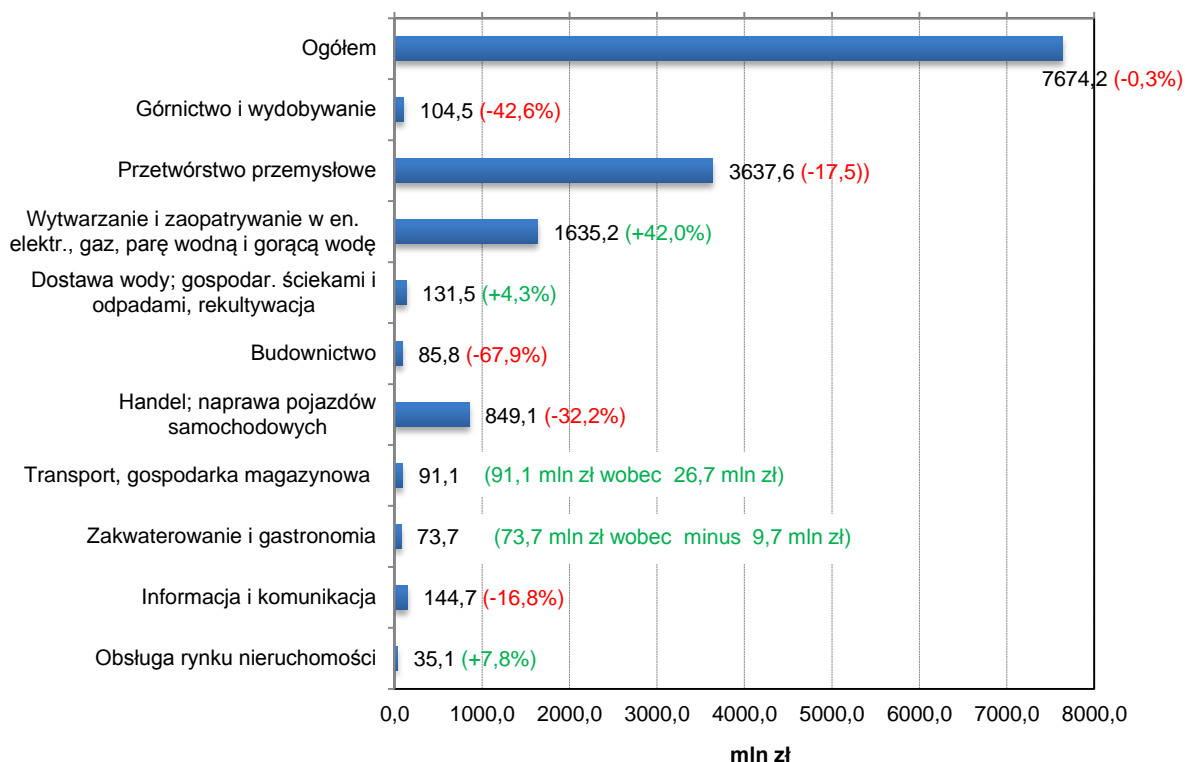
Źródło: Opracowanie własne

Wynik finansowy brutto przedsiębiorstw

W 2012 r. odnotowano wynik finansowy brutto przedsiębiorstw niższy o 0,3% w stosunku do roku poprzedniego. Wzrost wyniku finansowego brutto towarzyszył sekcji *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę* (o 42,0%), *Zakwaterowanie i gastronomia* (z poziomu minus 9,7 mln zł w 2011 r. do 73,7 mln zł). Niemal dwuipółkrotnie wyższy wynik finansowy brutto zanotowano w sekcji *Transport, gospodarka magazynowa*.

Sekcją, w której odnotowano niższy wynik finansowy brutto w ujęciu rocznym było m. in. *Budownictwo* (o 67,9%), jak również *Górnictwo i wydobywanie* (o 42,6%) i *Informacja i komunikacja* (o 73,8%) oraz *Handel; naprawa pojazdów samochodowych* (o 32,2%).

Wykr. 7. Wynik finansowy brutto w województwie małopolskim w wybranych sekcjach PKD w 2012 r.

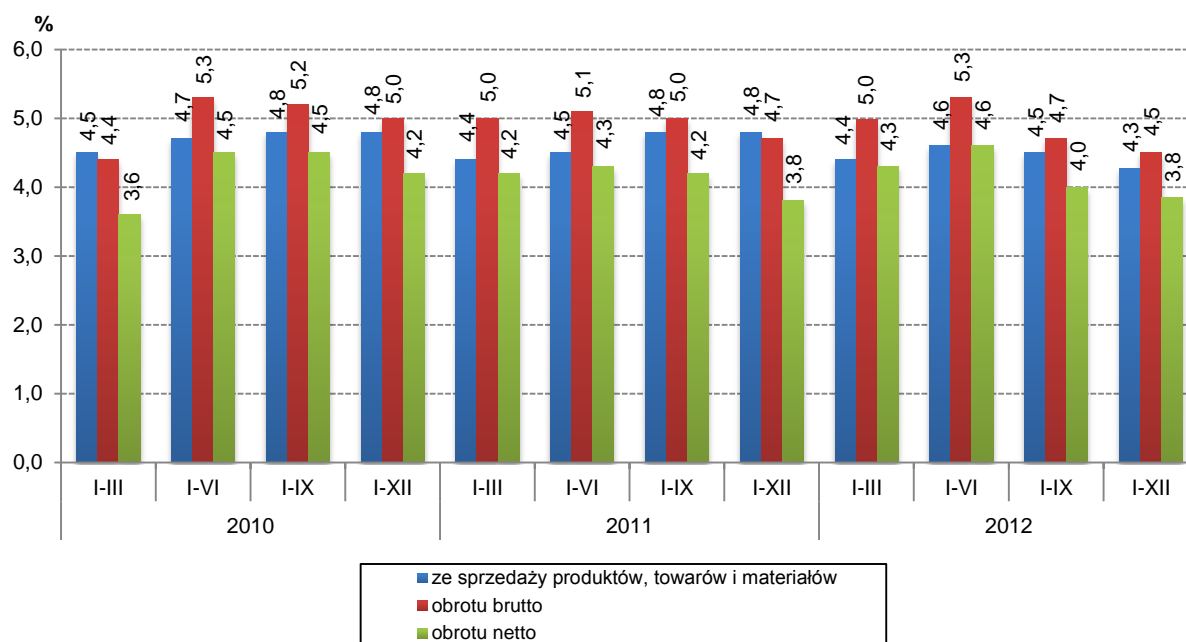
Uwaga: Wartości w nawiasach oznaczają zmiany w stosunku do 2011 r.

Źródło: Opracowanie własne

W badanych przedsiębiorstwach w województwie małopolskim zaobserwowano pogorszenie wskaźnika rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 4,8% w 2011 r. do 4,3% 2012 r.) oraz wskaźnika rentowności obrotu brutto (z 4,7% do 4,5%). Wskaźnik rentowności obrotu netto pozostał na tym samym poziomie (3,8%). W skali kraju również zanotowano pogorszenie wszystkich wyżej wymienionych wskaźników ekonomiczno-finansowych. Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów osiągnął wartość 4,3% (wobec 5,3% przed rokiem), wskaźnik rentowności brutto 4,2% (5,4%) oraz rentowności netto 3,4% (4,5%).

W województwie małopolskim spośród badanych przedsiębiorstw najwyższy wskaźnik rentowności netto zanotowano w sekcjach: *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (28,5% wobec 0,8% przed rokiem), *Zakwaterowanie i gastronomia* (8,8% wobec minus 1,9%), *Górnictwo i wydobywanie* (7,0% wobec 11,4% przed rokiem) oraz *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę* (6,8% wobec 5,1%). Najniższy wskaźnik rentowności obrotu netto wystąpił w sekcji *Budownictwo* (0,2% wobec 2,3% przed rokiem).

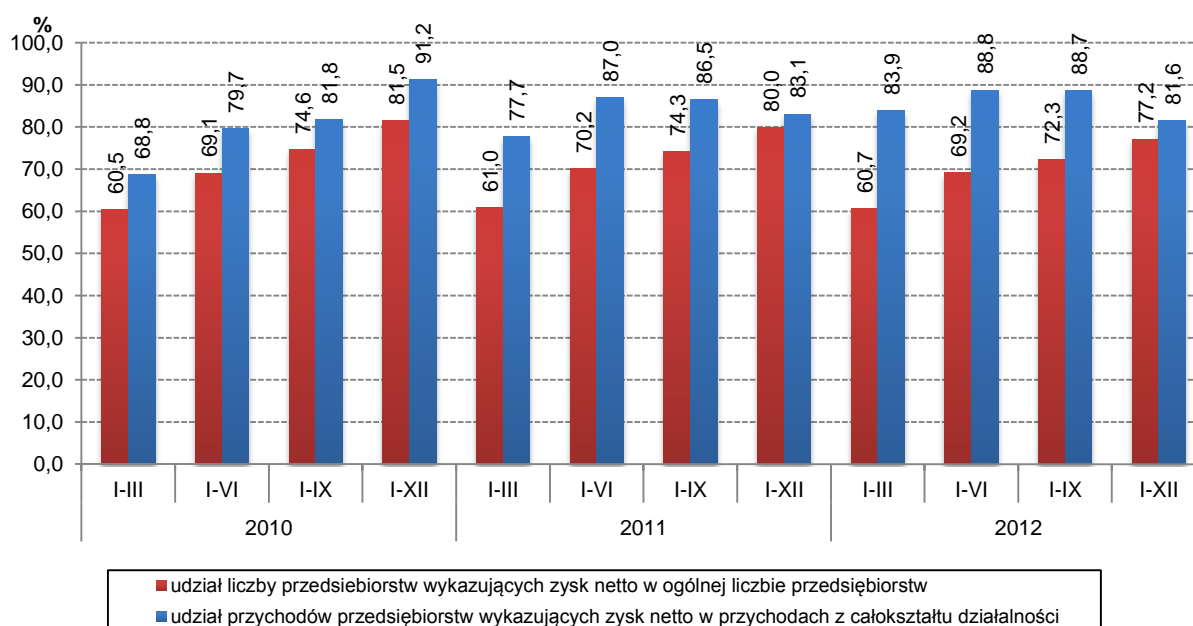
Wykr. 8. Wskaźniki rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, obrotu brutto i netto.

Źródło: Opracowanie własne

Spośród badanych przedsiębiorstw w województwie małopolskim w 2012 r. 77,2% wykazało zysk netto, wobec 80,0% przed rokiem, a ich udział w przychodach ogółem zmniejszył się z 83,1% zanotowanych w 2011 r. do 81,6% w 2012 r.

Wykr. 9. Przedsiębiorstwa wykazujące zysk netto.

Źródło: Opracowanie własne

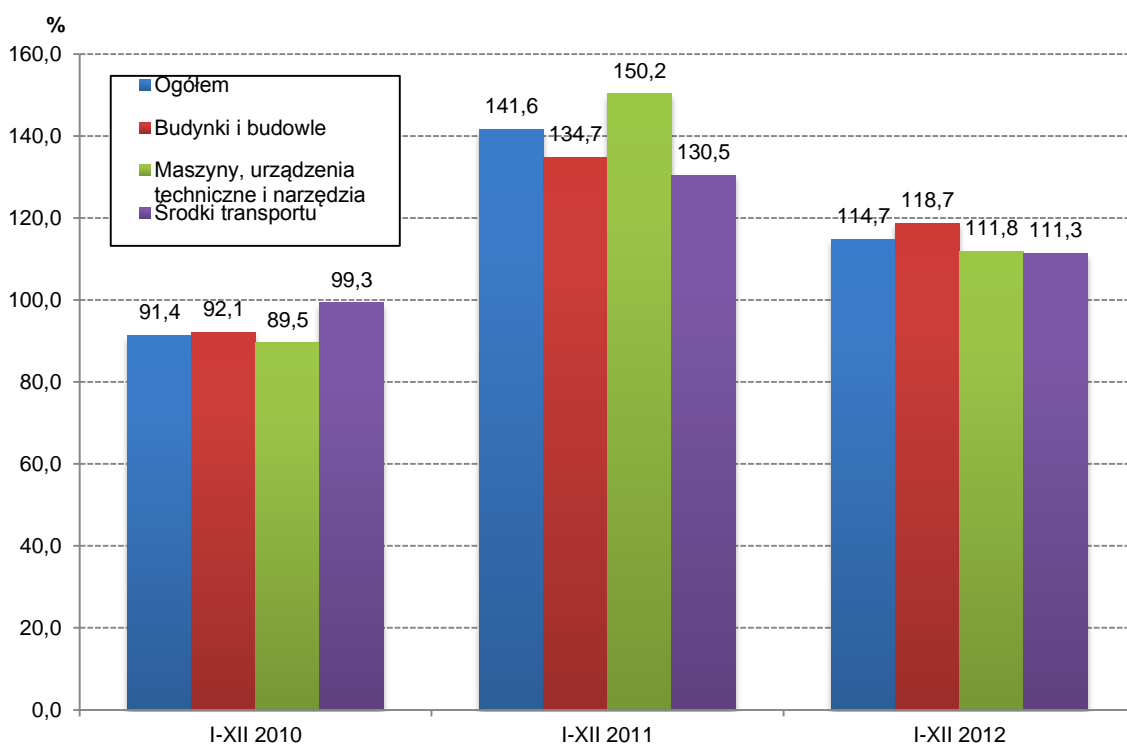

Rozdział 3. Nakłady inwestycyjne

W 2012 r. zaobserwowano wyższą aktywność inwestycyjną badanych przedsiębiorstw w województwie małopolskim w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Nakłady inwestycyjne³ (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących wyniosły 7498,5 mln zł i zwiększyły się o 14,7% w ujęciu rocznym.

W roku 2012 zanotowano wzrost nakładów na środki trwałe zarówno w grupie *budynki i budowle* (o 18,7% w stosunku do 2011 r.), jak i *środki transportu* (wzrost o 11,3%) oraz *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia* (o 11,8%).

Wykr. 10. Nakłady inwestycyjne w województwie małopolskim (w cenach bieżących). Wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego w %.

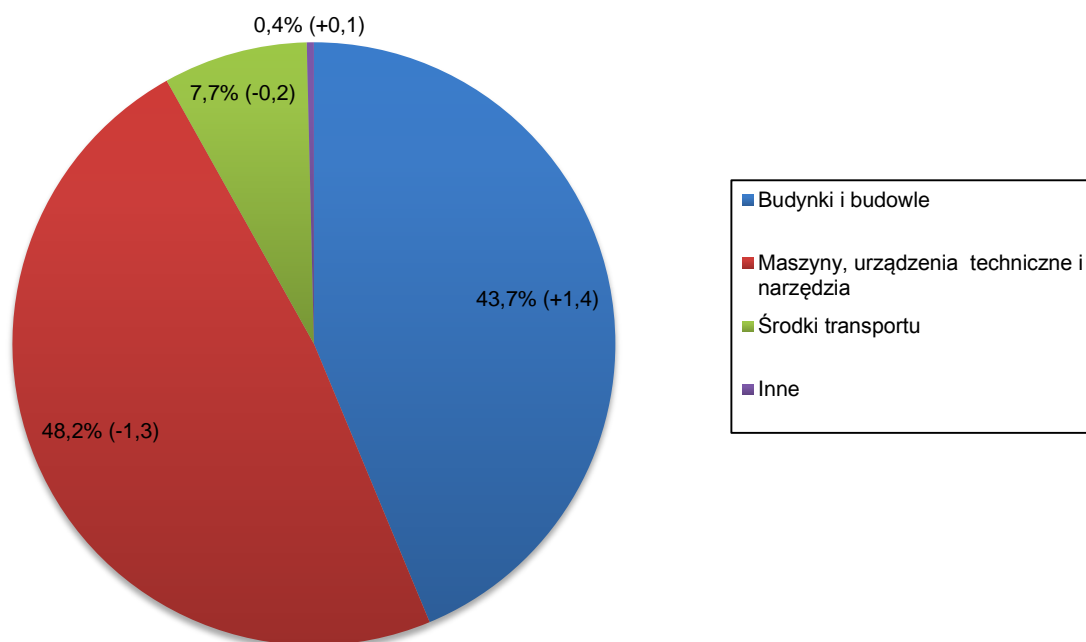

Źródło: Opracowanie własne

Największy udział nakładów inwestycyjnych w strukturze środków trwałych należał do grupy *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia* wyniósł 48,2% (spadek o 1,3 p.proc. w ujęciu rocznym). Udział grupy *budynki i budowle*, który stanowił 43,7% ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych, zwiększył się o 1,4 p.proc.). Zmalał udział nakładów z przeznaczeniem na środki transportu (spadek o 0,2 p.proc.).

³ Dane o nakładach inwestycyjnych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

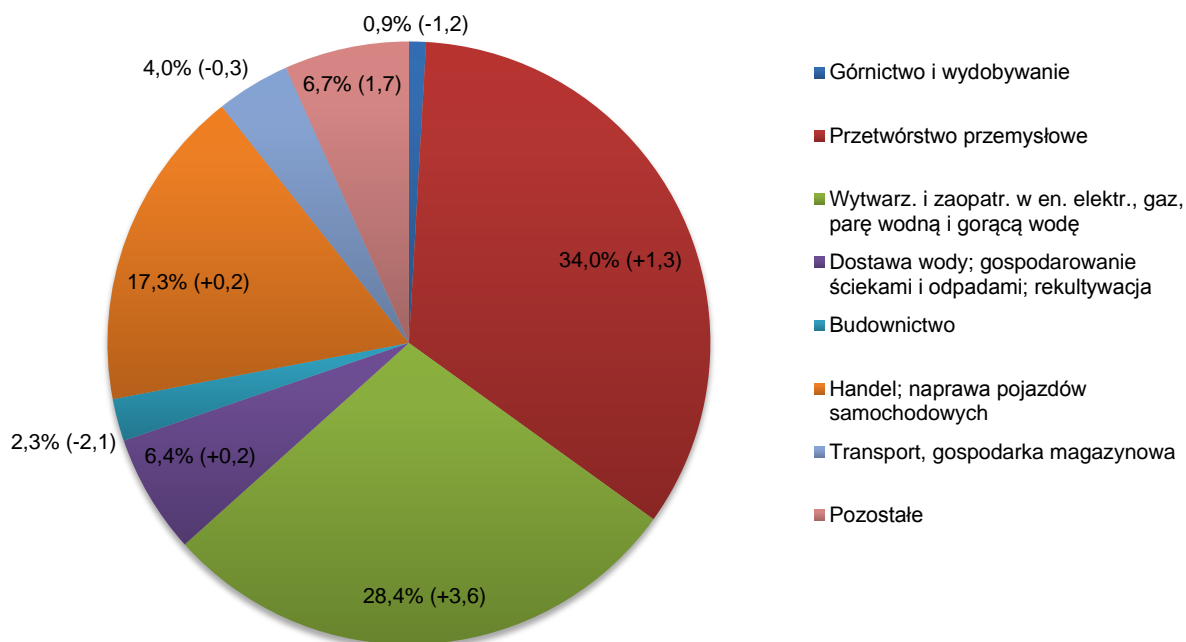
Wykr. 11. Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (w cenach bieżących) w 2012 r.

Źródło: Opracowanie własne

Najwięcej nakładów inwestycyjnych w 2012 r. w województwie małopolskim poniosły przedsiębiorstwa działające w sekcjach: *Przetwórstwo przemysłowe* (34,0% ogółu badanych przedsiębiorstw, wzrost udziału o 1,3 p.proc w ujęciu rocznym), *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę* (28,4%, wzrost udziału o 3,6 p.proc w ujęciu rocznym) oraz *Handel; naprawa pojazdów samochodowych* (17,3%, wzrost udziału o 0,2 p.proc w ujęciu rocznym).

Wykr. 12. Struktura nakładów inwestycyjnych według sekcji PKD w 2012 r.

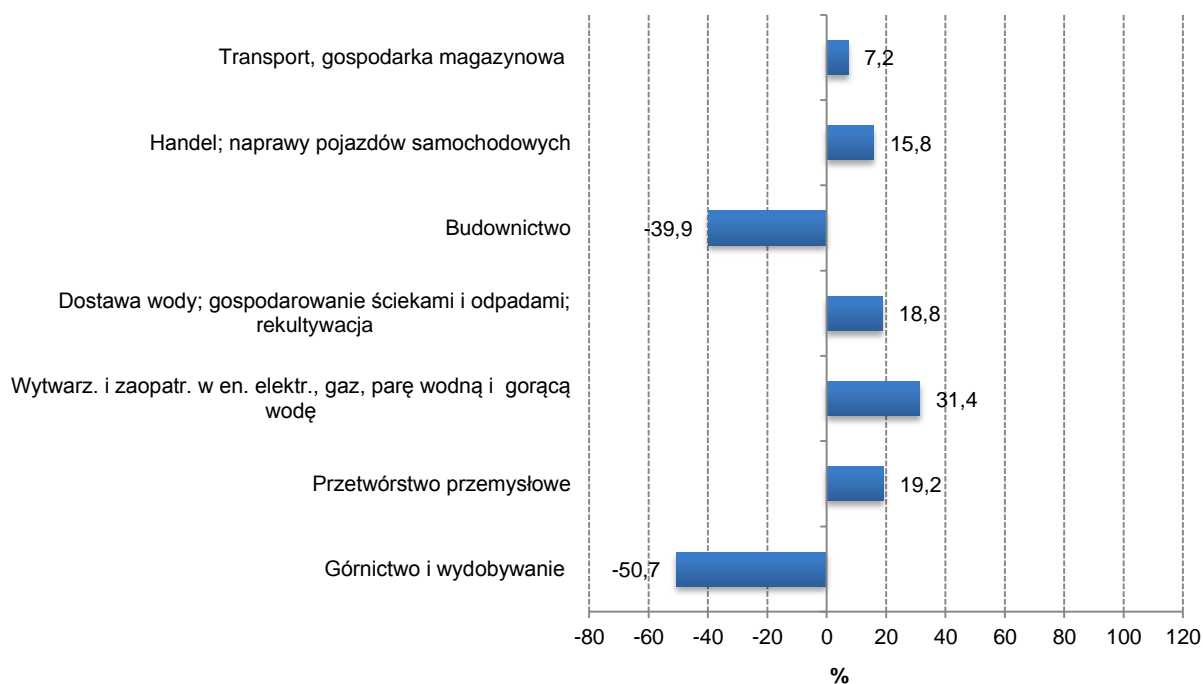
Uwaga: Wartości w nawiasach oznaczają zmiany w p.proc. w stosunku do 2011 r.

Źródło: Opracowanie własne

Sekcja *Przetwórstwo przemysłowe*, mająca największy udział poniesionych nakładów inwestycyjnych w ogóle badanych przedsiębiorstw, zwiększyła nakłady o 19,2% w stosunku do 2011 r. Ponadto wzrost nakładów w porównaniu z 2011 r. notowano m. in. w sekcjach: *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę* (o 31,4%), *Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja* (o 18,8%), *Handel i naprawy pojazdów samochodowych* (15,8%).

W 2012 r. w regionie inwestorzy rozpoczęli realizację 43,1 tys. nowych inwestycji (o 5,9% mniej w ujęciu rocznym) o łącznej wartości kosztorysowej 2948,3 mln zł (wzrost o 13,5%). Inwestycje polegające na ulepszeniu (tj. przebudowie, rozbudowie, rekonstrukcji lub modernizacji) stanowiły 37,6% liczby wszystkich nowo rozpoczętych inwestycji w województwie małopolskim, z kolei wartość kosztorysowa tych inwestycji stanowiła 45,8% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych w regionie.

Wykr. 13. Nakłady inwestycyjne w wybranych sekcjach PKD w województwie małopolskim w 2012 r. (w cenach bieżących). Wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego w %

Źródło: Opracowanie własne

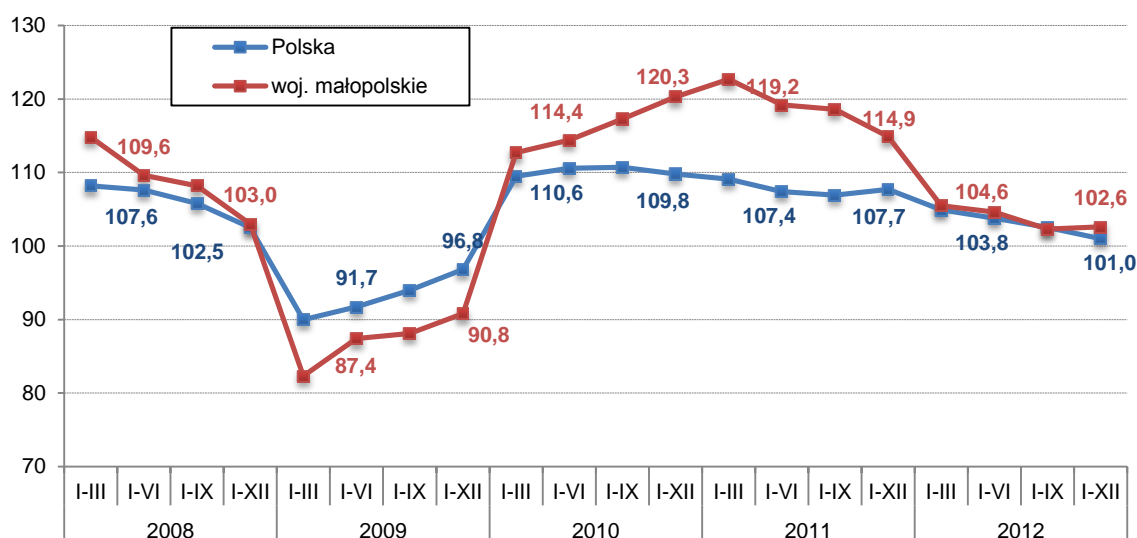
Rozdział 4. Produkcja sprzedana przemysłu i budownictwa

Wartość produkcji sprzedanej przemysłu w całym 2012 roku wyniosła w województwie małopolskim 75209,1 mln zł. Wartość ta stanowiła 6,6% krajowej produkcji przemysłowej, i pozwoliła na zajęcie 6 lokaty wśród wszystkich województw.

Wartość produkcji sprzedanej przemysłu osiągnięta w okresie styczeń-grudzień ubiegłego roku była o 2,6% (w cenach stałych) wyższa od zanotowanej w analogicznym okresie roku 2011. W skali kraju w tym samym okresie wartość produkcji sprzedanej wzrosła o 1,0%.

Wartość produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w okresie styczeń-grudzień 2012 r. w województwie małopolskim wyniosła 417,7 tys. zł (w cenach bieżących). Była więc ona wyższa o 3,3% (w cenach stałych) niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Wykr. 14. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (analogiczny okres roku poprzedniego=100)

Źródło: Opracowanie własne

Tempo wzrostu wartości produkcji sprzedanej w województwie w ostatnich kwartałach spadało. W skali kraju tendencja spadkowa utrzymała się, natomiast w województwie małopolskim wyniki czwartego kwartału przyniosły niewielkie zwiększenie tempa wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu.

Struktura produkcji przemysłowej

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w roku 2012 w województwie małopolskim złożyła się produkcja w sekcjach:

- przetwórstwo przemysłowe: 63027,4 mln zł,
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę: 8766,7 mln zł,
- dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – 2090,6 mln zł,
- górnictwo i wydobywanie – 1324,4 mln zł.

Wykr. 15. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu w okresie styczeń-grudzień 2012 r.

Źródło: Opracowanie własne

Największy wzrost (w cenach stałych) w 2012 roku w porównaniu do poprzedniego roku został zanotowany w sekcji *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę* (o 12,0%, a w skali kraju o 0,3%). Wzrost zanotowano również w *Przetwórstwie przemysłowym* (o 2,1%, w kraju wzrost o 1,3%). W sekcji: *Dostawa wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji* poziom produkcji wyniósł dokładnie tyle samo, jak w roku ubiegłym (w kraju wzrost o 0,1%). Spadek wartości produkcji sprzedanej zanotowano natomiast w sekcji *Górnictwo i wydobywanie* (o 8,3%, a w kraju spadek o 5,6%).

Tabl. 4. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu wg sekcji

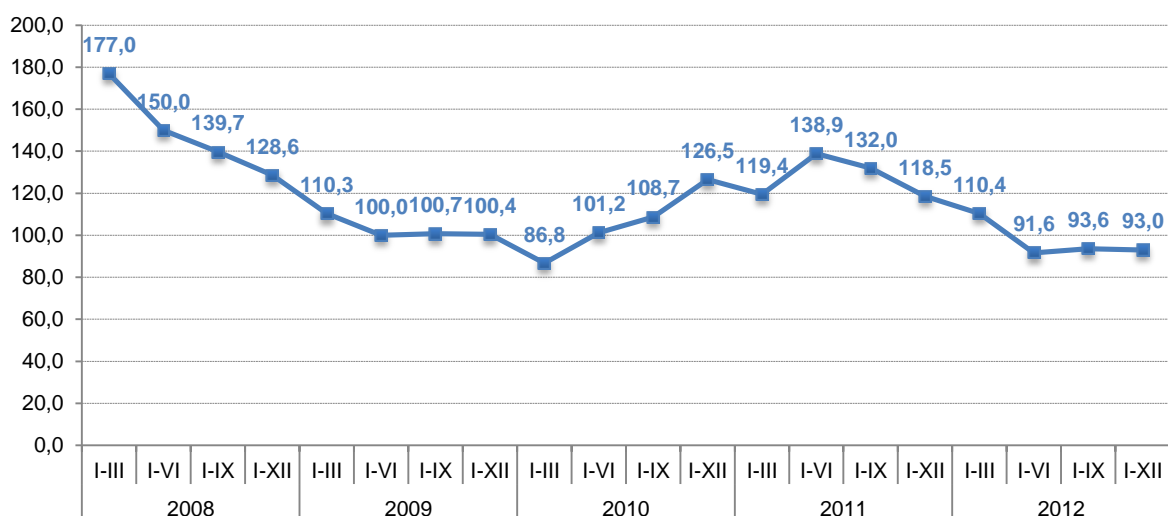
Sekcje	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	122,7	119,2	118,6	114,9	105,5	104,6	102,3	102,6
Górnictwo i wydobywanie	164,3	134,8	115,0	113,6	85,4	90,1	93,3	91,7
Przetwórstwo przemysłowe ..	125,2	121,0	118,4	113,3	104,0	102,9	102,2	102,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodęΔ	98,9	98,6	131,3	145,5	132,8	137,4	107,6	112,0
... Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacjaΔ	97,5	98,8	100,2	104,1	100,9	100,8	100,3	100,0

Źródło: Opracowanie własne

W ciągu roku 2012 nastąpił w województwie małopolskim spadek wartości produkcji sprzedanej budownictwa w porównaniu z ubiegłym rokiem – spadek ten wyniósł 7,0% (w cenach bieżących). W skali kraju wystąpił natomiast wzrost o 0,5%. Województwo małopolskie zajmowało czwarte miejsce w kraju pod względem wartości produkcji sprzedanej budownictwa.

Ogólna wartość produkcji sprzedanej budownictwa wyniosła w okresie styczeń-grudzień 2012 roku 15554,9 mln zł, a przychód ze sprzedaży produkcji budowlanej na jednego zatrudnionego wynosił 341,4 tys. zł.

Wykr. 16. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (analogiczny okres roku poprzedniego=100)

Źródło: Opracowanie własne

Wartość produkcji budowlano-montażowej w analizowanym okresie wyniosła 9081,1 mln zł co stanowiło 58,4% ogólnej wartości sprzedaży budownictwa. W porównaniu z poprzednim rokiem 2011 wartość produkcji budowlano-montażowej zmniejszyła się o 1,5% (w cenach bieżących).

Przeciętne zatrudnienie w budownictwie wyniosło w okresie styczeń-grudzień 2012 roku 45,6 tys. osób, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w tej sekcji wyniosło 3246,36 zł.

Rozdział 5. Rynek pracy

W 2012 r. na rynku pracy województwa małopolskiego w relacji do roku poprzedniego zaobserwowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (o 0,5%), przy jednoczesnym utrzymaniu się tego wskaźnika na tym samym poziomie, co w trzech pierwszych kwartałach roku 2012. W kraju w tym samym czasie przeciętne zatrudnienie w relacji do analogicznego okresu ubiegłego roku było wyższe o 0,1% i również utrzymało się na poziomie z pierwszych trzech kwartałów roku.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło w okresie styczeń-grudzień 2012 r. 440,6 tys. osób. W województwie małopolskim w stosunku rocznym wzrost zatrudnienia miał miejsce większości sekcji PKD (z wyjątkiem m.in. sekcji *Zakwaterowanie i gastronomia*, *Przetwórstwo przemysłowe* oraz *Budownictwo*). Podobne tendencje odnotowano w kraju, gdzie jednak uwidocznił się także spadek zatrudnienia m.in. w *Obsłudze rynku nieruchomości* oraz w *Administrowaniu i działalności wspierającej*.

W porównaniu ze stanem z roku poprzedniego w 2012 r. zwiększyła się w województwie małopolskim liczba zarejestrowanych bezrobotnych (o 11,1% niż w 2011 r.), ale z urzędów pracy wyrejestrowano ich także nieco więcej niż przed rokiem (o 8,4%). Podobnie, w porównaniu do stanu z końca III kwartału nastąpił wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych (o 9,1% więcej niż w końcu września 2012 r.), jednak liczba bezrobotnych wyrejestrowanych spadła w porównaniu do III kwartału 2012 r. (o 11,5%). Podobne zjawiska zaobserwowano także w skali ogólnokrajowej.

W końcu roku 2012 liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa małopolskiego wyniosła 161,2 tys. osób, tym samym zwiększyła się w ujęciu rocznym o 11,1%, czyli o 16,1 tys. osób. Stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła w tym okresie 11,5% i tym samym była wyższa w ujęciu rocznym (o 1,0 p.proc.), jak i w skali kwartału (wzrost o 0,9 p.proc. w IV kw. w porównaniu do III kw.). W tym czasie w skali kraju stopa bezrobocia wyniosła 13,4% i wzrosła o 0,9 p.proc. w porównaniu do stanu w końcu 2011 r. W ujęciu regionalnym województwo małopolskie po raz kolejny zachowało czwartą pod względem wysokości stopy bezrobocia lokatę, za województwami: wielkopolskim (9,9%, wzrost o 0,8 p.proc. r/r), mazowieckim (10,8%, wzrost o 1,0 p.proc. r/r) i śląskim (11,1%, wzrost o 0,9 p.proc. r/r).

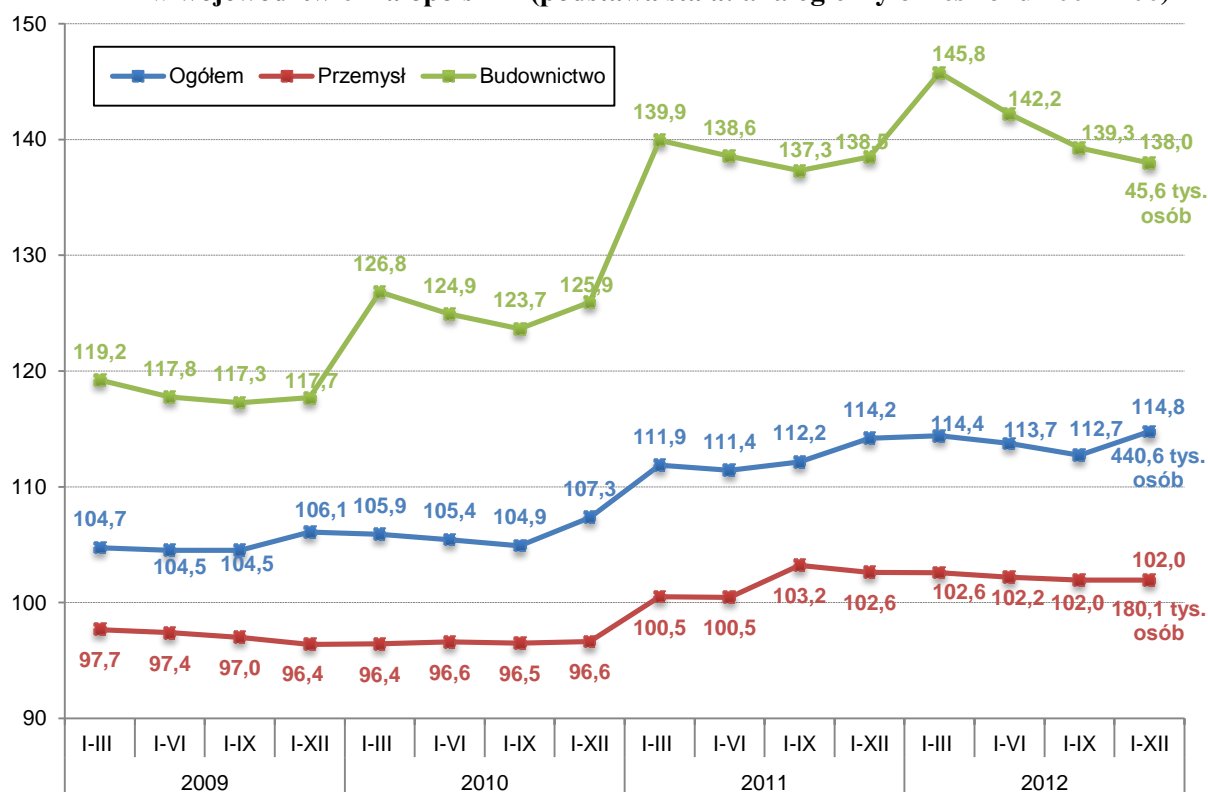
W relacji do stanu w końcu grudnia 2011 r. odnotowano większą liczbę nowo rejestrujących się bezrobotnych niż osób wyłączonych z ewidencji. Pracodawcy zaproponowali jednak osobom bezrobotnym więcej ofert pracy niż przed rokiem.

Zatrudnienie

W 2012 r. przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 440,6 tys. osób. W *Przemysle* zatrudnionych było 180,1 tys. osób, a w *Budownictwie* 45,6 tys. W odniesieniu do stanu sprzed roku zatrudnienie w *Przemysle* spadło o 0,6% natomiast w *Budownictwie* o 0,4% (wykres 17).

W ujęciu rocznym najwyższy wzrost zatrudnienia odnotowano w sekcjach PKD: *Informacja i komunikacja* (o 7,9% do 14,8 tys. osób), *Transport i gospodarka magazynowa* (o 7,2% do 19,5 tys. osób), *Górnictwo i wydobywanie* (o 4,0% do 3,7 tys. osób), *Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją* (o 2,7% do 8,6 tys. osób) oraz *Handel i naprawa pojazdów samochodowych* (o 0,6% do 114,4 tys. osób). Spadek zatrudnienia wystąpił natomiast w sekcjach: *Zakwaterowanie i gastronomia* (o 8,6% do 12,2 tys. osób), *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę* (o 2,4% do 18,1 tys. osób), *Przetwórstwo przemysłowe* (o 0,7% do 149,6 tys. osób) oraz *Budownictwo* (o 0,4% do 45,6 tys. osób).

Wykr. 17. Dynamika przeciętnego miesięcznego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim (podstawa stała: analogiczny okres roku 2007=100)

Źródło: Opracowanie własne

Bezrobocie

W końcu grudnia 2012 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy wyniosła 161,2 tys. osób i była o 9,1% wyższa niż w końcu września 2012 r. oraz o 11,1% wyższa niż przed rokiem. (wykres 18).

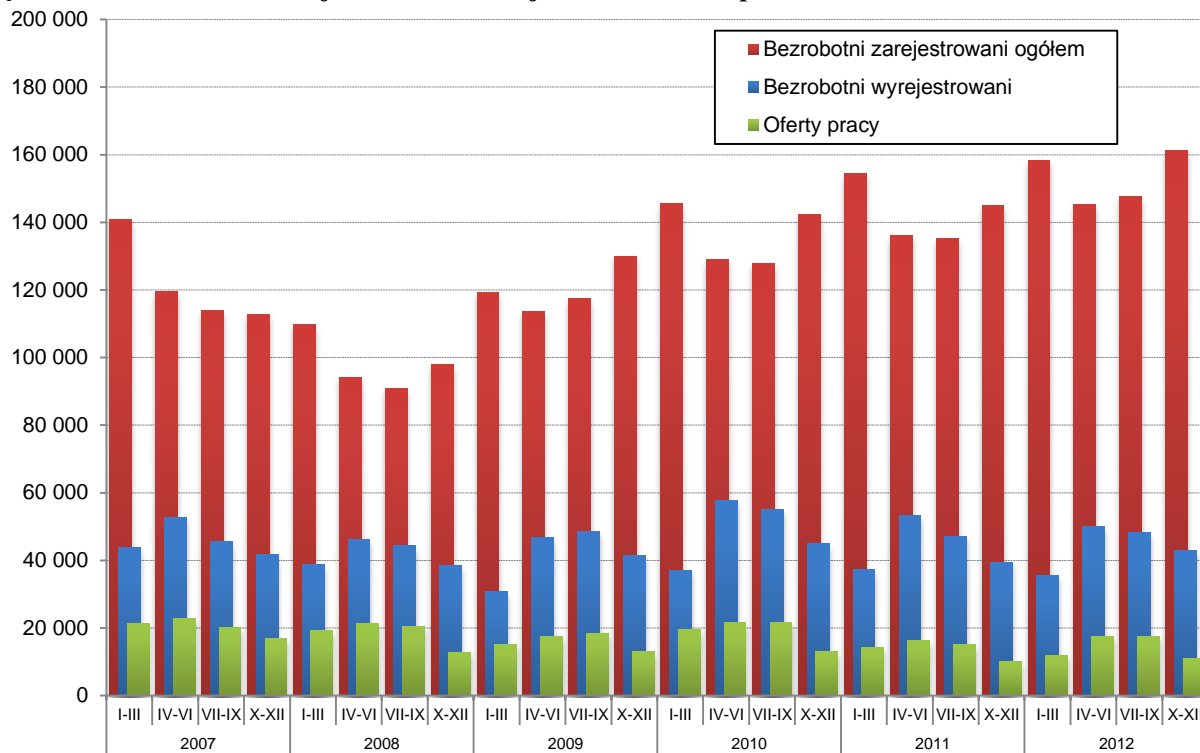
Trudna sytuacja na rynku pracy w Małopolsce w IV kwartale dotyczyła nadal przede wszystkim ludzi młodych (tj. do 34 roku życia), których udział w ogóle bezrobotnych według stanu na koniec grudnia 2012 r. spadł jednak względem stanu na koniec III kwartału o 0,9 p.proc. (do 54,3%), a także osób bez stażu pracy lub posiadających niewielki staż pracy (do 5 lat) - stanowili oni 58,8% ogółu zarejestrowanych (o 1,2 p.proc. mniej niż przed kwartałem).

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowili w końcu IV kwartału 2012 r. 89,7% ogółu. Do grupy tej zaliczane są m.in.: osoby długotrwale bezrobotne, których udział w liczbie zarejestrowanych ogółem zwiększył się w skali roku o 0,2 p.proc. (do 47,5%), bezrobotni powyżej 50 roku życia (wzrost o 1,0 p.proc. do 19,2%) oraz osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (wzrost o 0,1 p.proc. do 5,4%). Zmniejszył się natomiast udział niepełnosprawnych (spadek o 0,2 p.proc. do 5,0%), bezrobotnych do 25 roku życia (spadek o 1,6 p.proc. do 24,6%) oraz osób bez kwalifikacji zawodowych (spadek o 1,1 p.proc. do 23,4%) i bez doświadczenia zawodowego (spadek o 1,8 p.proc. do 26,4%), które to grupy również zaliczane są do grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

W okresie październik-grudzień 2012 r. w urzędach pracy województwa małopolskiego zarejestrowano 56,2 tys. nowych bezrobotnych, a zatem ich liczba zwiększyła się o 13,9% w stosunku do analogicznego okresu 2011 r. Jednocześnie z ewidencji urzędów pracy wyłączono w tym samym czasie o 8,4% osób więcej niż w roku 2011 - w IV kwartale 2012 r. zostało wyrejestrowanych 42,8 tys. osób, zaś w IV kwartale 2011 r. 39,5 tys. Odsetek osób wykreślonych z rejestrów z powodu podjęcia pracy wyniósł 45,9% ogółu bezrobotnych wyrejestrowanych wobec 46,6% rok wcześniej.

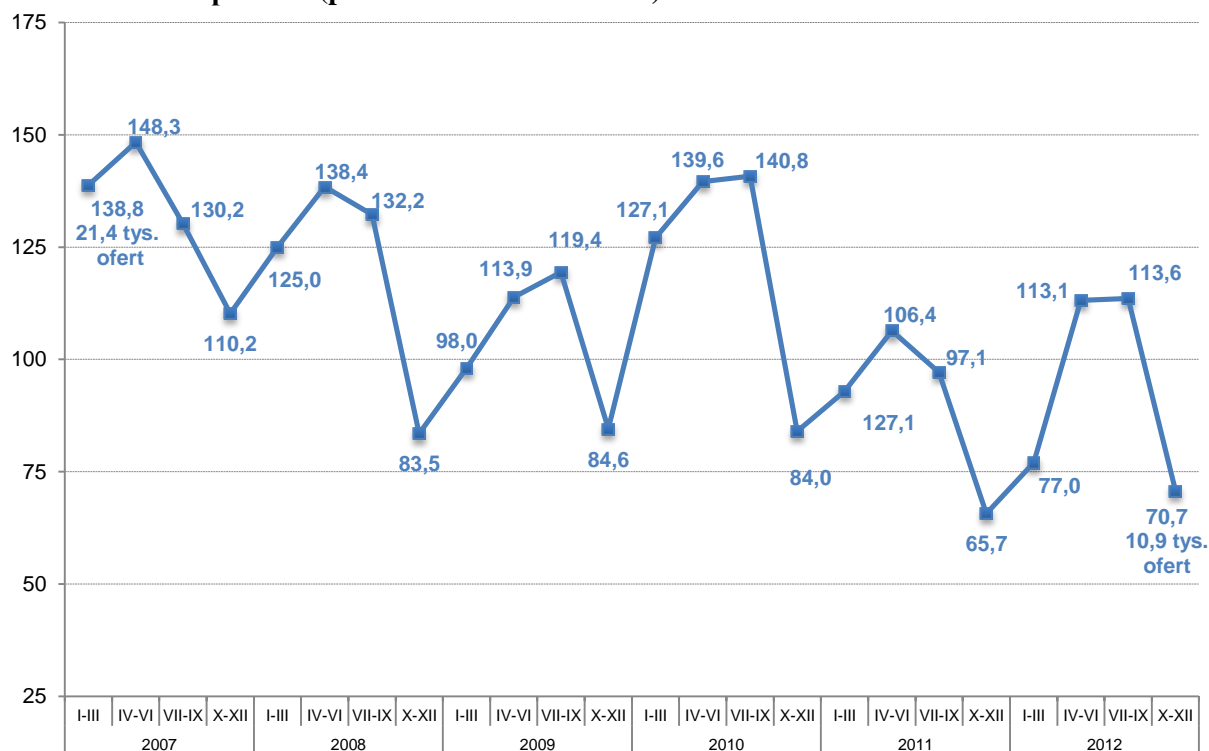
W okresie październik-grudzień 2012 r. zgłoszono do urzędów pracy o 7,6% więcej ofert, niż w analogicznym okresie 2011 r. Dynamika liczby ofert pracy wzrosła o 5,0 p.proc. w stosunku do odnotowanej przed rokiem, spadła natomiast o 42,9 p.proc. względem odnotowanej w poprzednim kwartale. (wykres 19).

Wykr. 18. Bezrobocie rejestrowane w województwie małopolskim

Źródło: Opracowanie własne

Wykr. 19. Dynamika liczby ofert pracy dla bezrobotnych w urzędach pracy w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2006)

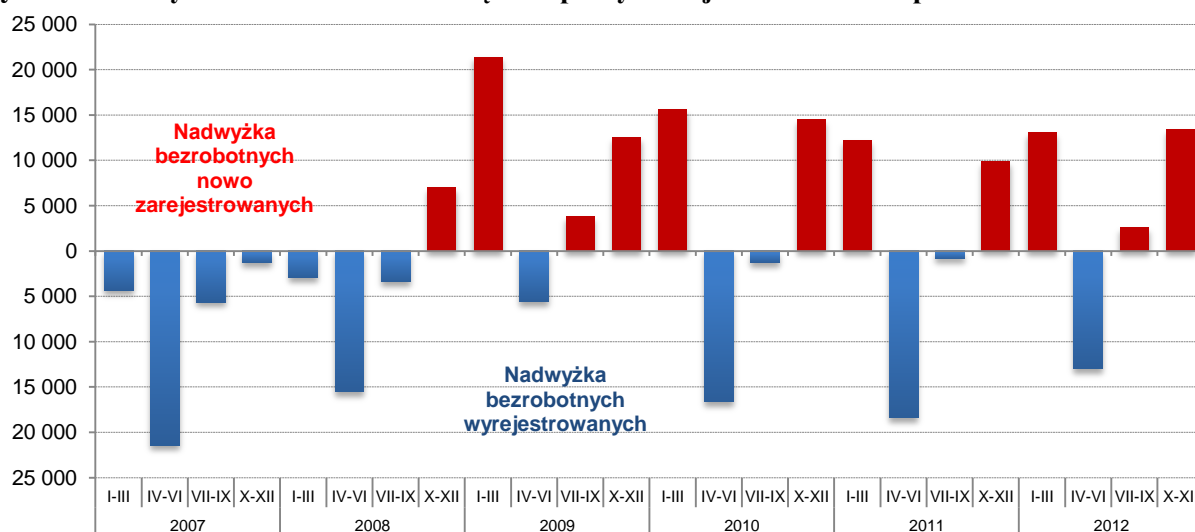

Źródło: Opracowanie własne

O stanie bezrobocia decyduje płynność bezrobocia, czyli wzajemne relacje napływu i odpływu osób bezrobotnych. Płynność bezrobocia to różnica między liczbą bezrobotnych nowo zarejestrowanych (napływem bezrobotnych) a liczbą bezrobotnych wyrejestrowanych (odpływem bezrobotnych). Dodatnia wartość oznacza, że więcej bezrobotnych zostało zarejestrowanych w urzędach pracy niż z nich wyrejestrować. Ujemna wartość wskazuje z kolei, że więcej bezrobotnych zostało wyrejestrowanych niż zarejestrowanych.

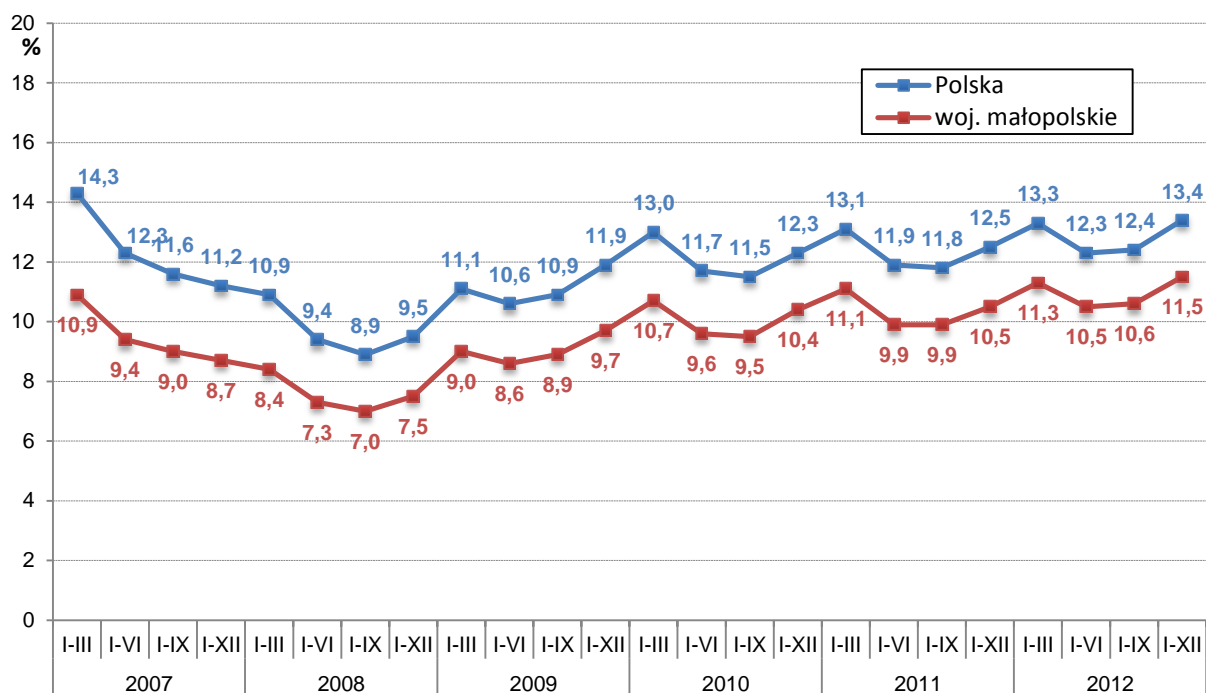
Jak pokazuje wykres 20, lata 2009-2011 były pod względem napływu bezrobotnych znacznie bardziej niekorzystne niż rok 2008 i lata poprzednie. Tylko w II kwartale 2009 r. oraz II i III kwartale lat 2010 i 2011 płynność bezrobotnych przyjęła wartość ujemną, przy czym w III kwartale lat 2010 i 2011 nadwyżka bezrobotnych wyrejestrowanych nad nowo zarejestrowanymi była niewielka (odpowiednio: 1,3 tys. w III kwartale 2010 r. i 0,9 tys. w III kwartale 2011 r.). Wysokie były natomiast dodatnie wartości płynności bezrobotnych w pierwszych i ostatnich kwartałach lat 2009-2011 (9,9 tys. – 21,4 tys.). I kwartał 2012 r. także przyniósł nadwyżkę nowo zarejestrowanych bezrobotnych nad bezrobotnymi wyrejestrowanymi o piątą co do wielkości wartość w całym badanym okresie (13,1 tys.). W II kwartale tego roku, choć odnotowano ujemną wartość płynności bezrobotnych na poziomie 12,9 tys., była ona niższa od wartości z analogicznych kwartałów lat poprzednich (za wyjątkiem najgorszego pod względem płynności bezrobocia w badanym okresie 2009 r.). III i IV kwartał 2012 r. ponownie przyniósł nadwyżki nowo zarejestrowanych bezrobotnych na poziomie odpowiednio: 2,6 tys. w III kwartale oraz 13,4 tys. w IV kwartale roku (czwarta co do wielkości wartość w całym badanym okresie).

Wykr. 20. Płynność bezrobocia w urzędach pracy w województwie małopolskim

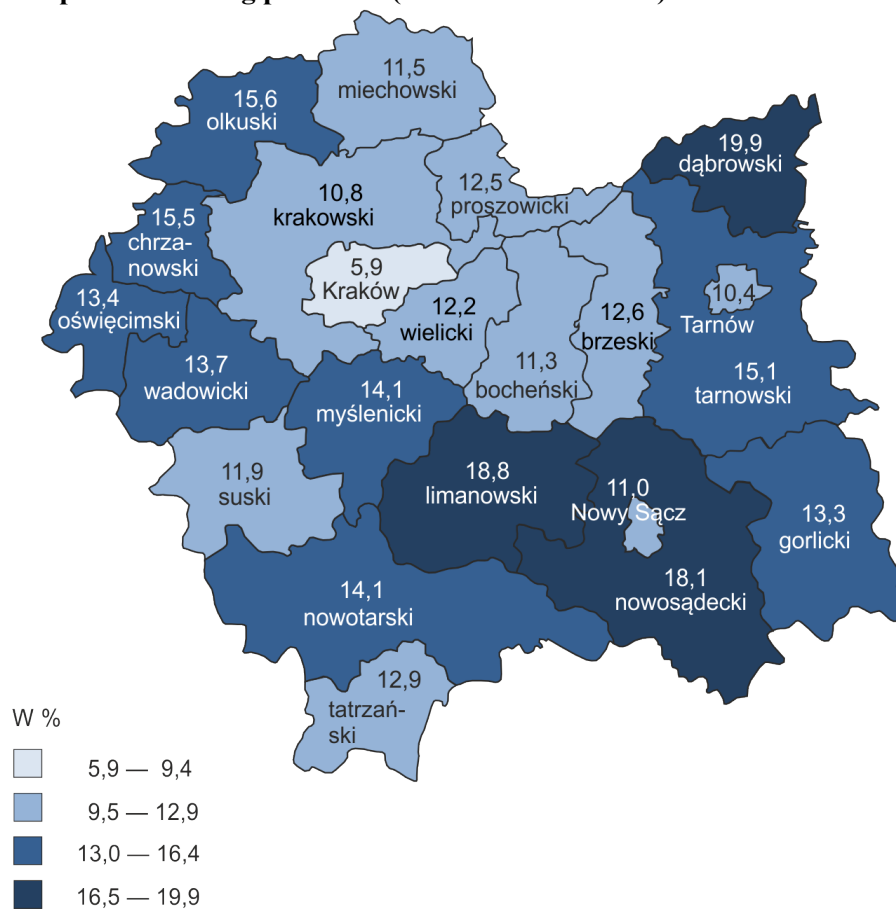
Źródło: Opracowanie własne

Wykr. 21. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce i województwie małopolskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ze sprawozdania MPiPS-01

Wykr. 22. Stopa bezrobocia rejestrowanego w IV kwartale 2012 r. w województwie małopolskim według powiatów (stan w końcu okresu)

Źródło: Opracowanie własne

Stopa bezrobocia w województwie małopolskim podlega podobnym do średniej krajowej wahaniom, utrzymując się jednocześnie stale na niższym od niej poziomie. W III kwartale 2012 r. różnica pomiędzy tymi wartościami wyniosła 1,9 p.proc. na korzyść województwa małopolskiego, osiągając tym samym poziom identyczny jak w drugim kwartale roku (wykres 21).

Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika w powiatach wyniosła 14,0 p.proc. i zwiększyła się o 0,9 p.proc. względem poprzedniego kwartału, zaś w skali roku zmniejszyła się o 0,8 p.proc. Najwyższą na koniec grudnia 2012 r. stopę bezrobocia w województwie odnotowano, podobnie jak przed kwartałem, w powiatach: dąbrowskim (19,9%), limanowskim (18,8%) i nowosądeckim (18,1%). Najniższą stopę bezrobocia odnotowano natomiast ponownie w Krakowie, gdzie wyniosła ona 5,9% wzrastając tym samym o 0,5 p.proc. w stosunku do poprzedniego kwartału i 1,1 p.proc. względem stanu sprzed roku (wykres 22).

W skali roku stopa bezrobocia wzrosła we wszystkich powiatach i miastach na prawach powiatu w województwie – najsilniej w powiatach: chrzanowskim i nowotarskim (odpowiednio o 2,0 i 1,8 p.proc.), bocheńskim, tarnowskim i suskim (po 1,6 p.proc.) oraz tatrzańskim i w mieście Tarnowie (1,3 oraz 1,2 p.proc.). W żadnym powiecie województwa wskaźnik nie zdołał utrzymać się na poziomie sprzed roku.

W trzynastu spośród powiatów i miast na prawach powiatu województwa małopolskiego liczba zarejestrowanych bezrobotnych w końcu IV kwartału 2012 r. przekroczyła próg 5 tys. osób, a w czterech z nich była wyższa od 10 tys. osób.

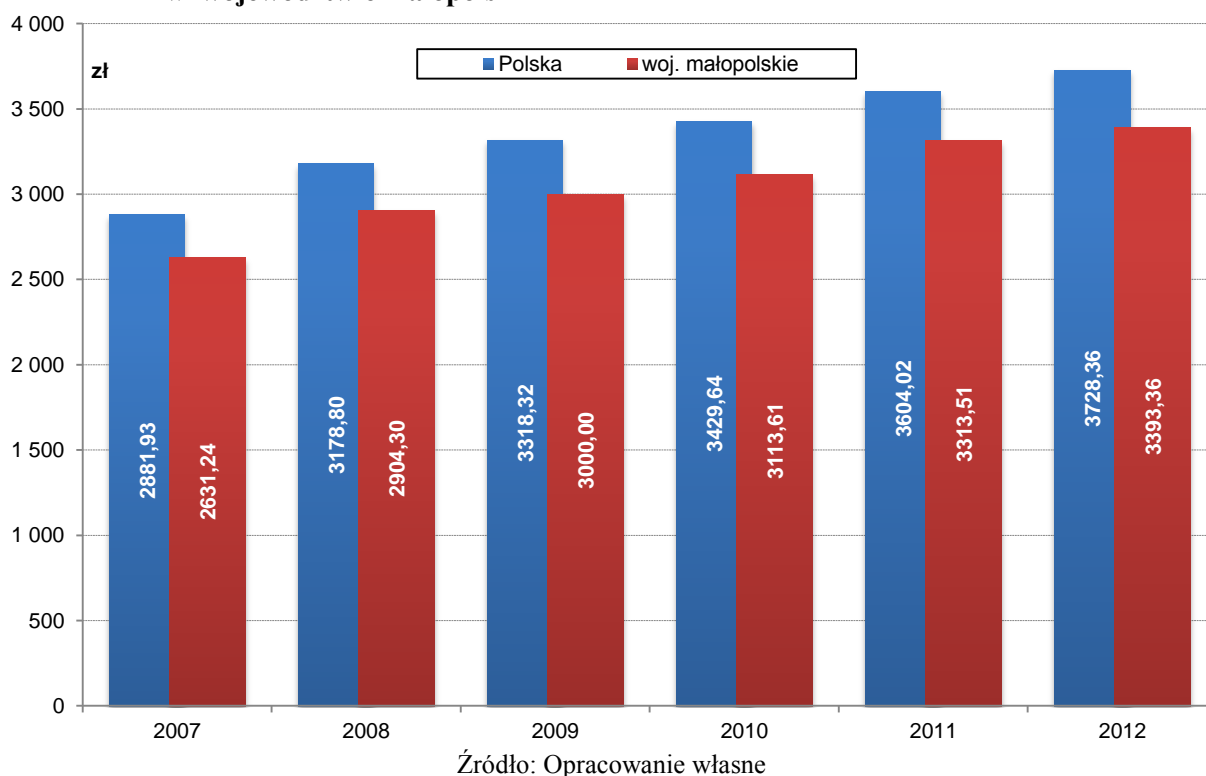
Na koniec grudnia 2012 r. mediana stopy bezrobocia w małopolskich powiatach i miastach na prawach powiatu wyniosła 13,1%, co oznacza, że 11 powiatów województwa miało stopę bezrobocia niższą niż 13,1%, zaś pozostałe 11 wyższą lub równą tej wartości. Dla porównania przed kwartałem wartość mediany w województwie wyniosła 12,4%, a przed rokiem (na koniec grudnia 2011 r.) 12,1%, natomiast mediana stopy bezrobocia we wszystkich polskich powiatach i miastach na prawach powiatu wynosiła w analogicznych okresach czasu odpowiednio: 15,4% (koniec grudnia 2012 r.), 14,5% (koniec września 2012 r.) i 14,4% (koniec grudnia 2011 r.).

Rozdział 6. Wynagrodzenia

W 2012 r. średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w regionie osiągnęło poziom 3393,36 zł, co dało 2,4% wzrost w odniesieniu do roku 2011. Tym samym tempo wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie małopolskim było niższe niż rok wcześniej - w 2011 r. wzrosło o 6,4% w stosunku rocznym. Z kolei w Polsce przeciętna płaca brutto wzrosła w tym czasie o 3,5% i wyniosła w 2012 r. 3728,36 zł.

W województwie małopolskim w sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 4072,27 zł i było o 4,9% wyższe od zanotowanego w 2011 r. Natomiast w sektorze prywatnym przeciętna płaca osiągnęła wartość 3336,50 zł i zwiększyła się 2,3% w odniesieniu do poprzedniego roku.

Wykr. 23. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Polsce i w województwie małopolskim

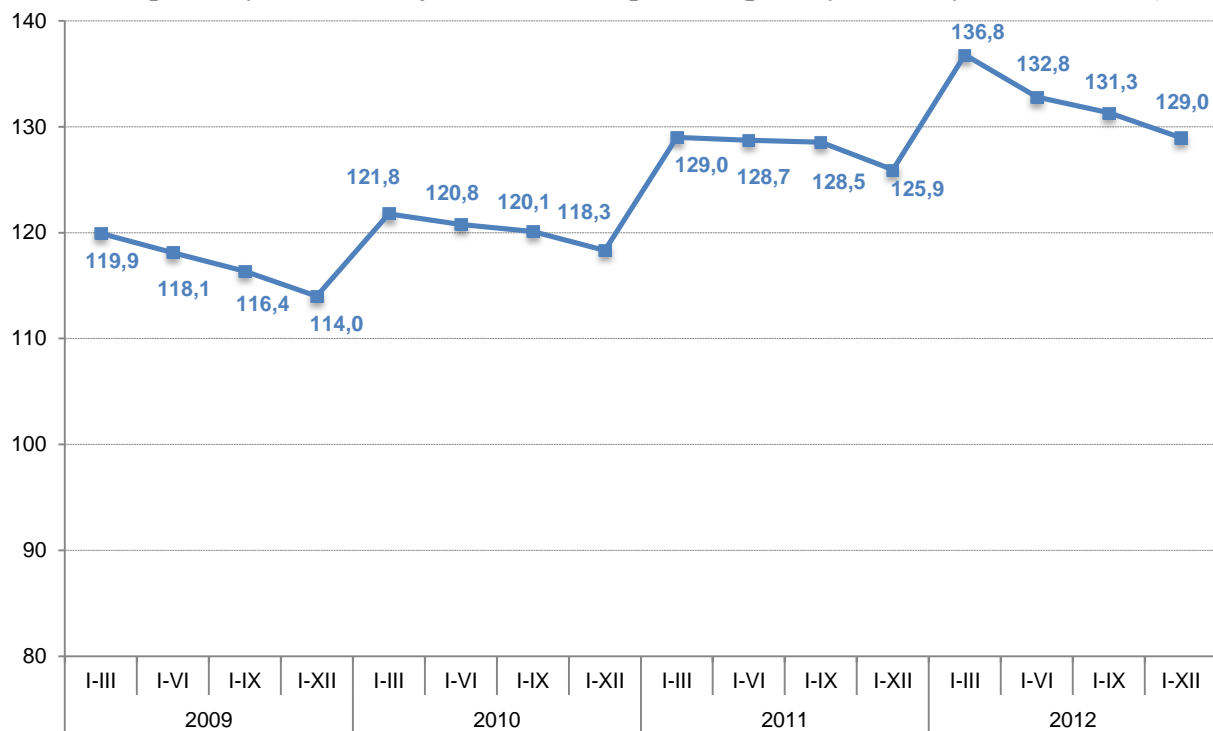

Tabl. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim

Okres	2008	2009	2010	2011	2012
I	2 720,99	2 939,21	2 946,10	3 100,99	3 351,00
II	2 734,18	2 854,04	2 905,67	3 088,65	3 253,82
III	2 938,15	3 071,85	3 170,94	3 372,49	3 544,67
IV	2 864,73	2 983,11	3 087,33	3 261,12	3 373,64
V	2 790,98	2 891,01	3 017,75	3 213,02	3 314,69
VI	2 951,53	3 139,11	3 135,70	3 357,63	3 371,93
VII	2 975,88	3 008,51	3 122,05	3 242,56	3 350,99
VIII	2 894,20	2 982,94	3 105,77	3 273,04	3 356,77
IX	2 919,45	2 992,18	3 128,69	3 328,06	3 345,83
X	2 978,78	2 977,29	3 109,86	3 317,28	3 365,30
XI	2 984,70	3 084,70	3 191,89	3 352,03	3 400,65
XII	3 072,78	3 152,31	3 378,53	3 477,36	3 546,38

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ze sprawozdania DG-1

Wykr. 24. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim (przeciętne miesięczne 2007 = 100)

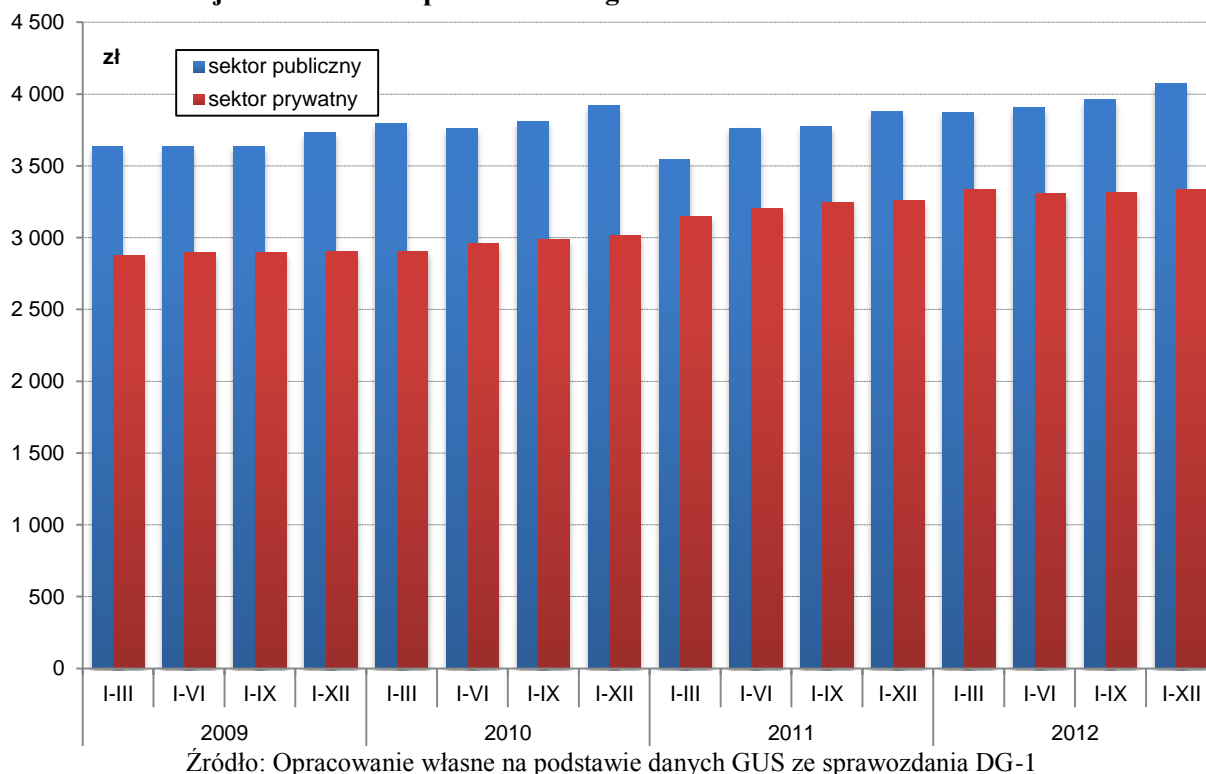

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ze sprawozdania DG-1

W grudniu 2012 r. średnie wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim wyniosło 3546,38 zł, co stanowiło 86,3% średniej krajowej. W odniesieniu do listopada 2012 r. wynagrodzenie zwiększyło się o 4,3%, natomiast w ujęciu rocznym było wyższe o 2,0%. Jeśli chodzi o przeciętne wynagrodzenie w kraju w grudniu 2012 r. to wyniosło ono 4111,69 zł. W porównaniu z poprzednim miesiącem jego wartość wzrosła o 8,8%, natomiast w stosunku do analogicznego okresu 2011 r. wzrosła o 2,2%.

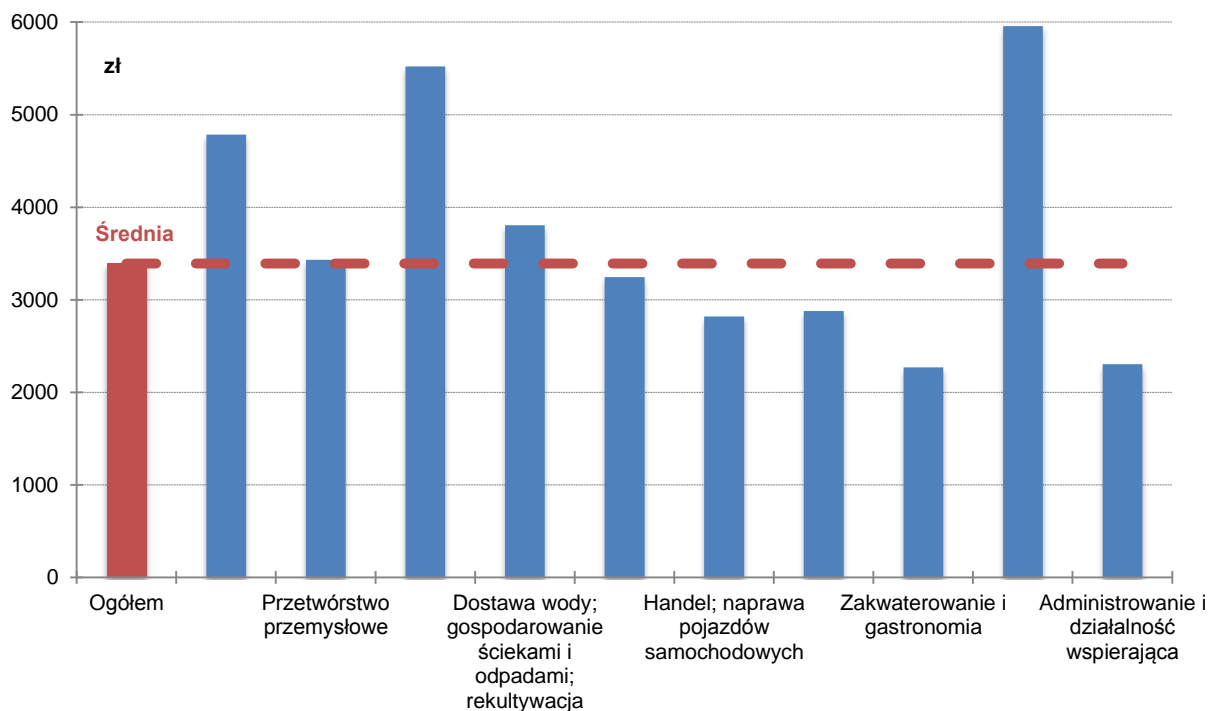
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto odnotowana w okresie styczeń - grudzień 2012 r. wyniosła 129,0. Oznacza to wzrost wspomnianego wynagrodzenia o 29,0% w porównaniu z analogicznym okresem 2007 r.

Wykr. 25. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim według sektorów własności

W województwie małopolskim przeciętna płaca brutto w okresie styczeń – grudzień 2012 r. w sektorze prywatnym wyniosła 3336,50 zł i w porównaniu z analogicznym okresem 2009 r. wzrosła o 14,8%. W tym samym czasie w województwie małopolskim w sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 4072,27 zł i zwiększyło się o 9,0% w stosunku do okresu styczeń – grudzień 2009.

Wykr. 26. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2012 r. w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim według sekcji PKD

Źródło: Opracowanie własne

Porównując okres styczeń – grudzień 2012 r. do analogicznego okresu roku poprzedniego można zaobserwować wzrost wynagrodzeń w większości sekcji sektora przedsiębiorstw w regionie. Przeciętne płace najbardziej wzrosły w *Administrowaniu i działalności wspierającej* (o 8,6%), *Zakwaterowaniu i gastronomii* (o 4,5%), jak również w *Dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji* (o 4,4%). Natomiast spadek wynagrodzeń wystąpił tylko w sekcji *Budownictwo* (o 4,2%).

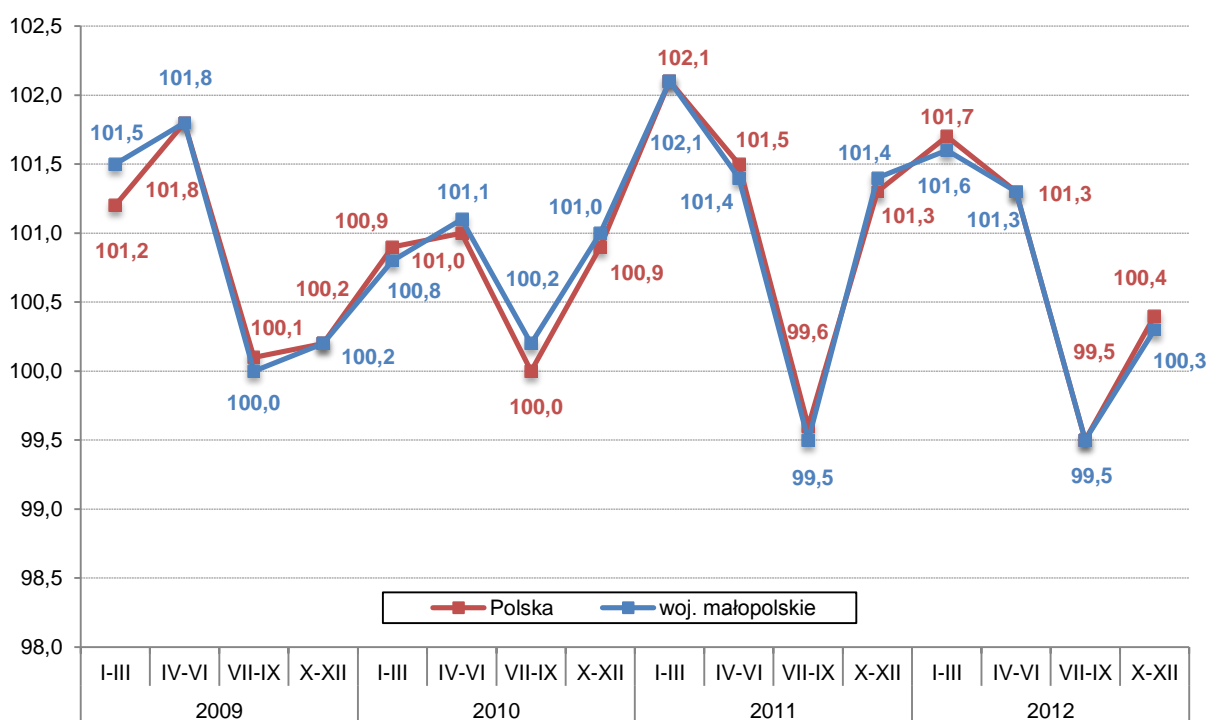
Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w analizowanym okresie roku 2012 odnotowano w sekcjach: *Informacja i komunikacja*, gdzie wyniosło ono 5956,21 zł, *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę* – 5521,03 zł, oraz *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* – 4989,17 zł. Z kolei najniższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia zaobserwowano w sekcjach: *Zakwaterowanie i gastronomia* – 2269,67 zł, *Administrowanie i działalność wspierająca* – 2303,56 zł oraz *Pozostała działalność usługowa* – 2670,27 zł. Stanowiły one odpowiednio: 38,1%, 38,7% i 44,8% maksymalnego wynagrodzenia uzyskanego w sekcji *Informacja i komunikacja*.

Rozdział 7. Konsumpcja

Począwszy od roku 2009 wartość wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla województwa małopolskiego kształtowała się na podobnym poziomie jak dla całego kraju. Największa różnica widoczna była w pierwszym kwartale 2009 roku, kiedy to inflacja w regionie przewyższyła inflację krajową.

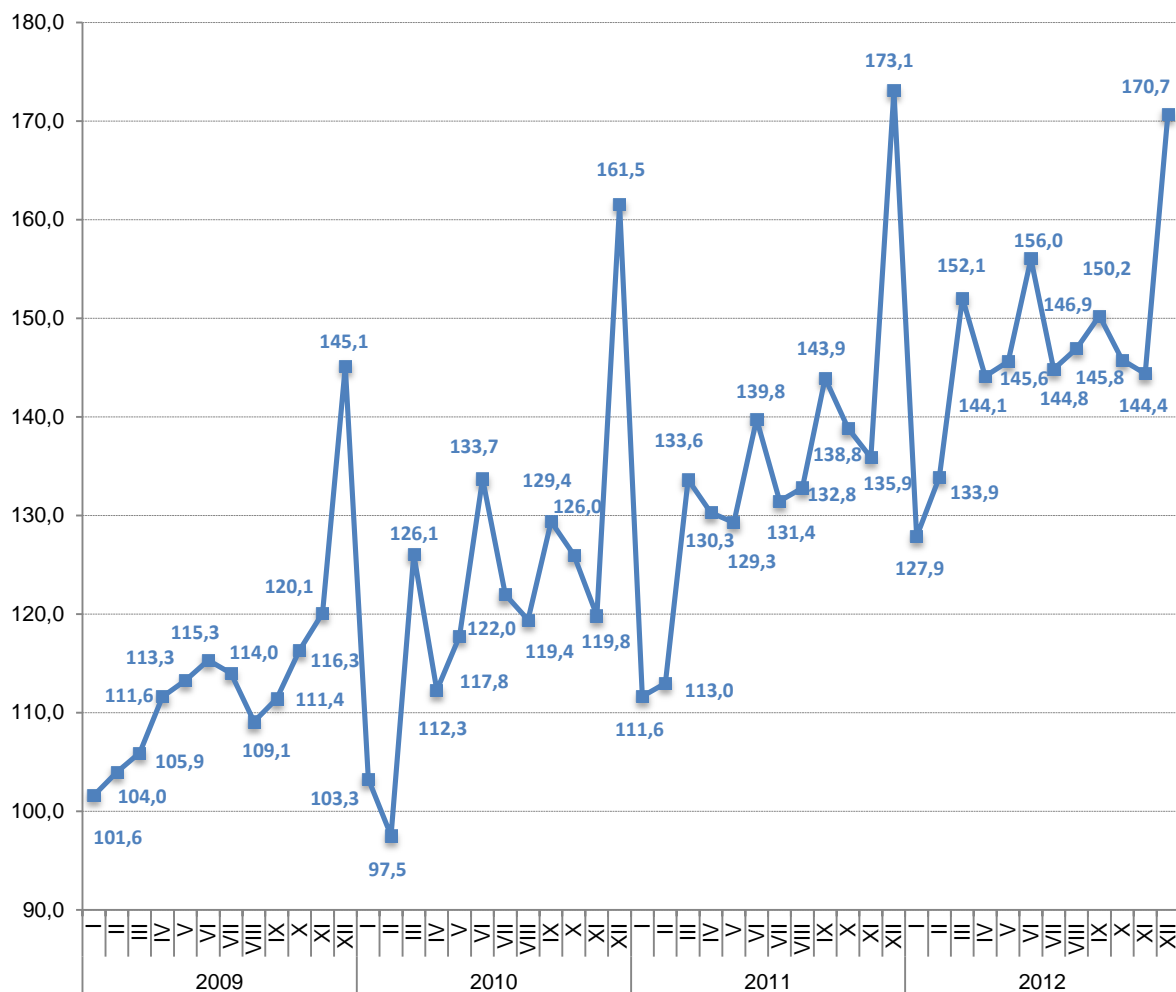
W I kwartale 2012 r. wskaźnik inflacji w województwie małopolskim był nieznacznie niższy od wskaźnika odnotowanego dla Polski. W II i III kwartale zanotowano identyczną wielkość omawianego wskaźnika zarówno dla kraju, jak i regionu. Natomiast W IV kwartale 2012 r. ponownie zaistniała sytuacja, w której to wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla Polski (100,4) nieco przewyższa wskaźnik inflacji dla województwa (100,3). W porównaniu z III kwartałem 2012 r. nastąpił wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych zarówno w kraju jak i w regionie odpowiednio o 0,4% i 0,3%.

Wykr. 27. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie małopolskim i w Polsce (poprzedni kwartał = 100)

Źródło: Opracowanie własne

Wykr. 28. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów w województwie małopolskim (podstawa stała I 2008 = 100)

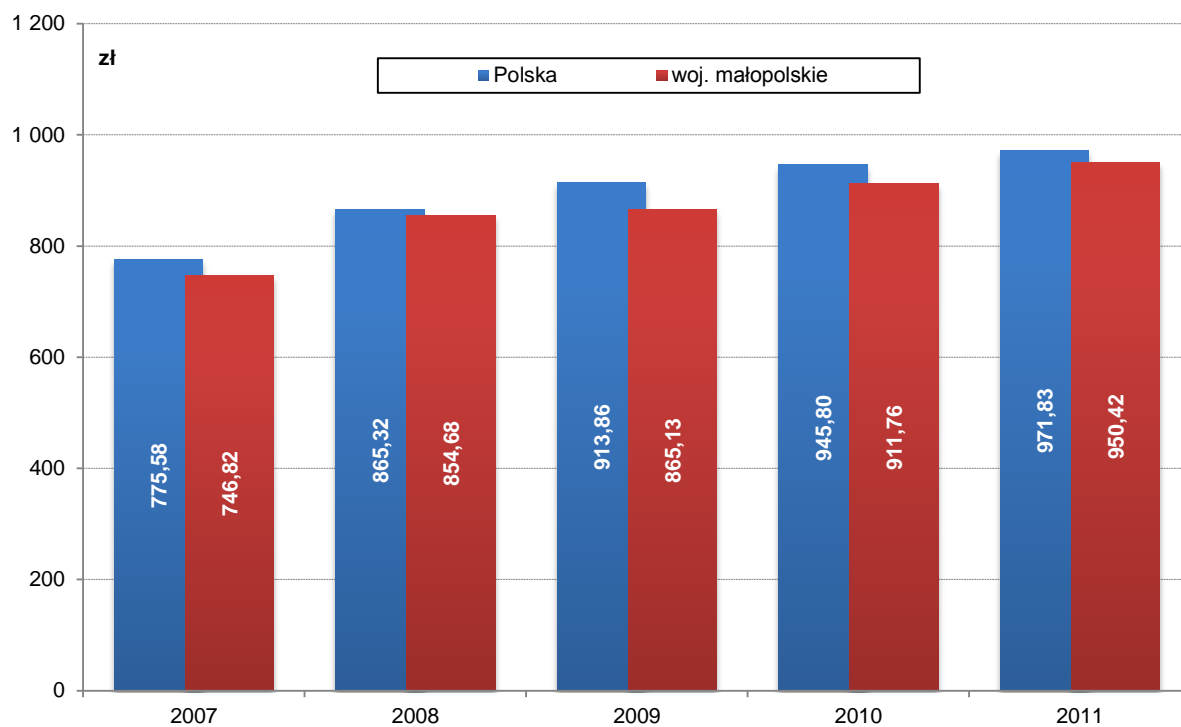

Źródło: Opracowanie własne

W miesięcznej dynamice sprzedaży detalicznej towarów można zauważyć pewną sezonowość pojawiającą się rok do roku. W ostatnich latach w miesiącu styczniu następował znaczny spadek dynamiki sprzedaży, po czym w kolejnych miesiącach widoczny był jej wzrost. Od 2010 roku w województwie małopolskim można zaobserwować ożywienie w sprzedaży detalicznej.

Począwszy od stycznia 2012 roku widoczny jest wzrost dynamiki sprzedaży. W grudniu 2012 roku wartość sprzedaży osiągnęła niecałe 4,4 mld zł, czyli 70,7% więcej niż w styczniu 2008 roku oraz niemal o 1,4% mniej niż w analogicznym okresie 2011 roku.

Wykr. 29. Przeciętne miesięczne wydatki na towary i usługi konsumpcyjne na 1 osobę w Polsce i w województwie małopolskim (wartości nominalne)

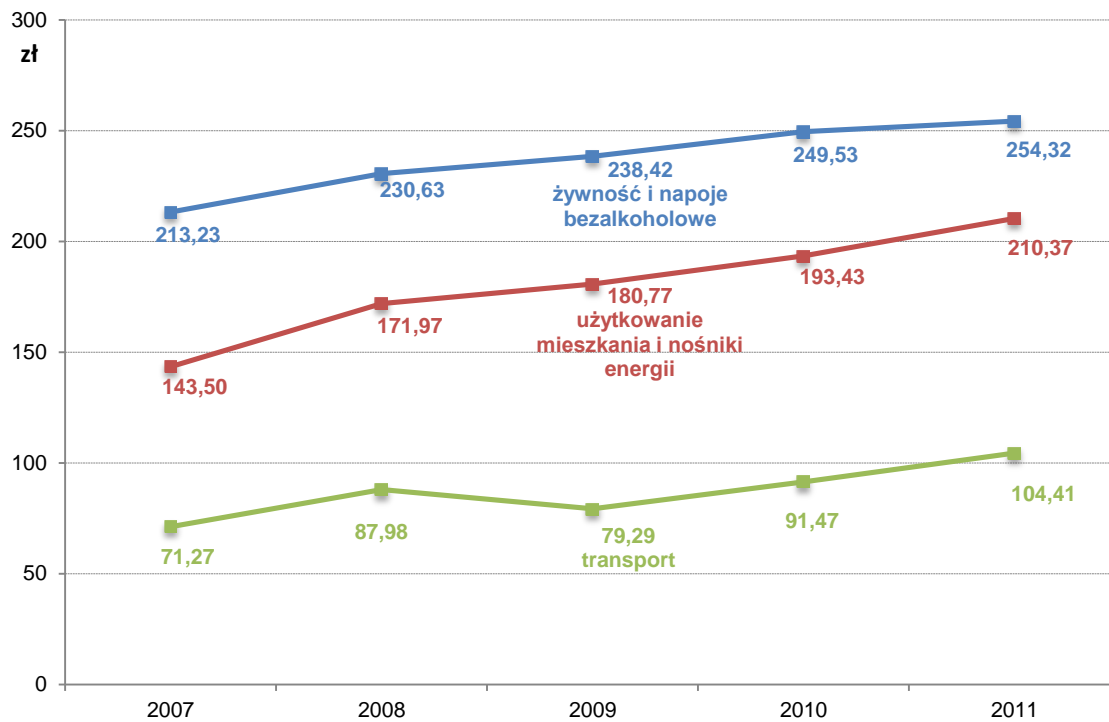

Źródło: Opracowanie własne

W 2011 r. przeciętne miesięczne wydatki na towary i usługi konsumpcyjne na 1 osobę w województwie małopolskim kształtowały się na poziomie 950,42 zł, co dało 4,2% wzrost w odniesieniu do roku 2010. Tym samym tempo wzrostu średnich miesięcznych wydatków konsumpcyjnych na 1 osobę w województwie małopolskim było niższe niż rok wcześniej – w 2010 r. wzrosły one o 5,4% w stosunku rocznym. Z kolei w Polsce przeciętne miesięczne wydatki na towary i usługi konsumpcyjne na 1 osobę w stosunku do roku 2010 wzrosły o 2,8% i wyniosły w 2011 r. 971,83 zł.

Na przestrzeni analizowanych lat wartości badanego wskaźnika charakteryzujące województwo małopolskie były niższe od wartości obserwowanych dla Polski. Największa różnica wystąpiła w 2009 r., kiedy przeciętne wydatki na towary i usługi konsumpcyjne w regionie były niższe o 5,3% w porównaniu z wartością wskaźnika odnotowanego dla Polski.

Wykr. 30. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę na towary i usługi z wybranych grup w województwie małopolskim

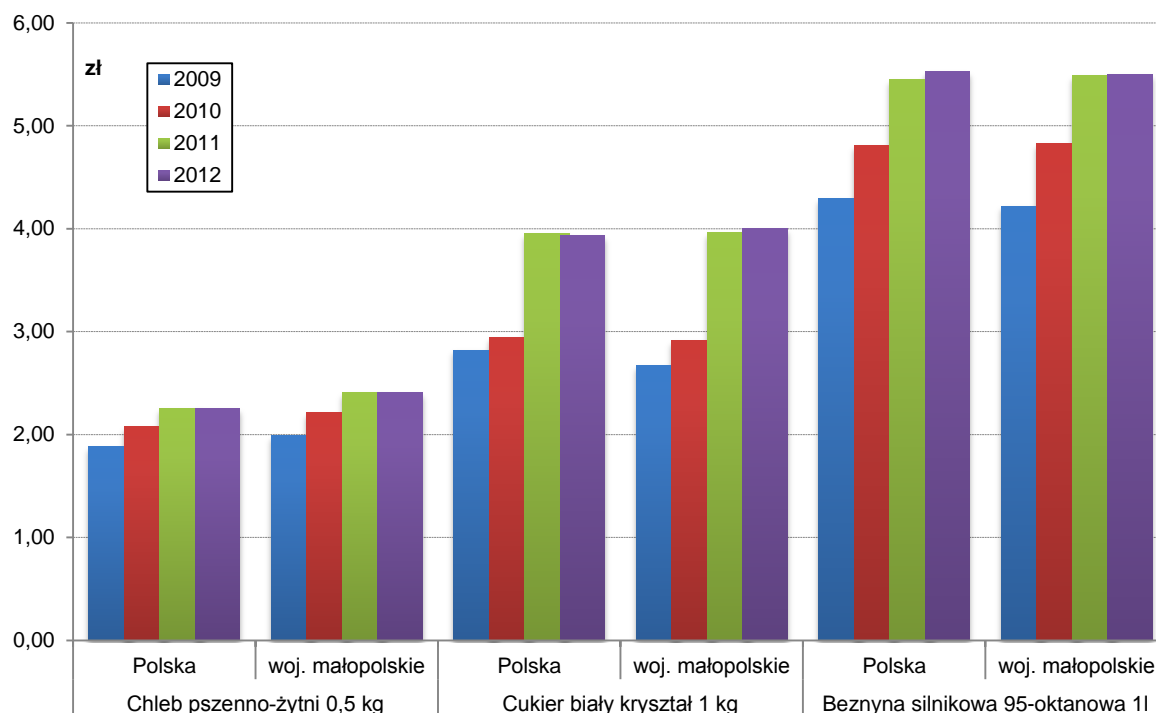

Źródło: Opracowanie własne

W 2011 r. mieszkańcy województwa małopolskiego wydawali miesięcznie średnio 254,32 zł na towary i usługi z grupy żywność i napoje bezalkoholowe, 210,37 zł na towary i usługi z grupy użytkowanie mieszkania i nośniki energii oraz 104,41 zł na towary i usługi z grupy transport.

W porównaniu z 2010 r. można zaobserwować wzrost przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę z przeznaczeniem na żywność i napoje bezalkoholowe, użytkowanie mieszkania i nośniki energii oraz transport. Wspomniany wzrost wyniósł odpowiednio 1,9%, 8,8% i 14,1%.

Wykr. 31. Przeciętne miesięczne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych z grupy Żywność i napoje bezalkoholowe i Transport w grudniu

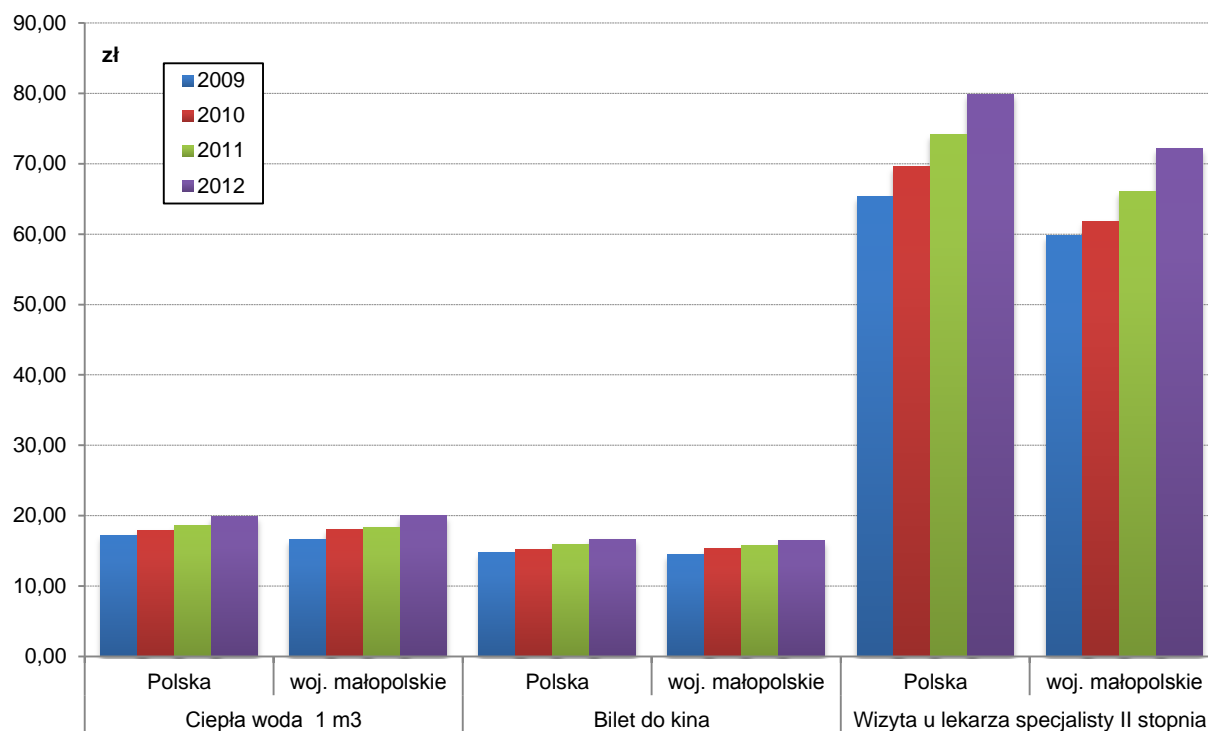
Źródło: Opracowanie własne

Porównując przeciętne miesięczne ceny wybranych towarów konsumpcyjnych zanotowane w miesiącu grudniu analizowanych lat można zauważyć, że zmiany cen następujące w czasie są zbliżone zarówno w Polsce, jak i w województwie małopolskim.

W regionie w grudniu 2012 roku przeciętna cena 0,5 kg chleba pszenno-żytniego wyniosła 2,41 zł, a 1 kg cukru – 4,00 zł przewyższały one ceny odnotowane w Polsce odpowiednio o 16 gr. i 7 gr. Jeśli natomiast chodzi o cenę 1 l benzyny to wyniosła ona 5,50 zł i była niższa o 3 gr. od ceny krajowej.

Wykr. 32. Przeciętne miesięczne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych z grupy *Mieszkanie, Zdrowie oraz Rekreacja i kultura* w grudniu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ze sprawozdania DG-1

W grudniu 2012 roku mieszkańcy badanego województwa ponieśli nieznacznie wyższe koszty związane z użyciem 1 m³ ciepłej wody w porównaniu z przeciętną ceną ogólnokrajową przypadającą na ten rodzaj usług (o 0,9%). Jeśli chodzi o cenę biletu do kina, jako usługi z grupy *Rekreacja i kultura* to w regionie kształtuje się ona na nieco niższym poziomie niż w całym kraju.

Natomiast istotną różnicę w cenach można dostrzec w przypadku opłat za wizytę u lekarza specjalisty II stopnia. Przeciętna cena za tą usługę w województwie małopolskim w grudniu 2012 roku była o 9,7% niższa od ceny zanotowanej w Polsce.

Tabl. 6. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu w województwie małopolskim

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	
	w złotych				2011 = 100
Chleb pszenno-żytni – 0,5 kg	1,99	2,21	2,41	2,41	100,0
Kurczęta patroszone – 1 kg	6,29	6,06	7,13	7,31	102,5
Mięso wieprzowe z kością – 1 kg	14,58	13,50	15,23	16,12	105,8
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	20,77	20,62	21,56	22,05	102,3
Ryż – 1 kg	4,55	3,85	4,25	4,43	104,2
Mąka pszenna „Poznańska” – 1 kg	1,80	2,12	2,45	2,45	100,0
Mleko krowie spożywcze (3-3,5%) – 1 l	2,73	2,68	2,74	2,71	98,9
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	11,33	12,01	13,00	12,71	97,8
Ser dojrzewający – 1 kg	16,88	17,80	18,72	19,57	104,5
Jaja kurze świeże – 1 szt	0,46	0,44	0,47	0,59	125,5
Masło świeże (82,5%) – 200 g	4,08	4,23	4,67	4,15	88,9
Cytryny – 1 kg	5,99	5,34	5,23	6,35	121,4
Cebula – 1 kg	1,56	2,25	1,27	1,45	114,2
Ziemniaki – 1 kg	0,92	1,47	0,71	0,95	133,8
Cukier biały kryształ – 1 kg	2,67	2,91	3,96	4,00	101,0
Czekolada mleczna – 100 g	3,46	3,39	3,46	3,78	109,2
Sok jabłkowy – 1 l	3,73	4,08	4,08	3,90	95,6
Garnitur męski z elanowej – 1 kpl.	410,38	388,87	377,07	386,77	102,6
Proszek do prania – 400 g	4,18	4,41	4,26	4,40	103,3
Ciepła woda – 1 m ³	16,65	17,97	18,38	20,00	108,8
Wywóz śmieci – 1 pojemnik	16,38	17,01	17,40	17,93	103,0
Węgiel kamienny – 1 t	710,39	750,58	816,73	814,24	99,7
Bilet normalny do kina	14,42	15,33	15,75	16,45	104,4
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	59,85	61,77	66,00	72,15	109,3
Strzyżenie włosów męskich	15,46	16,08	17,69	18,00	101,8
Mydło toaletowe – 100 g	2,01	2,08	1,98	2,00	101,0

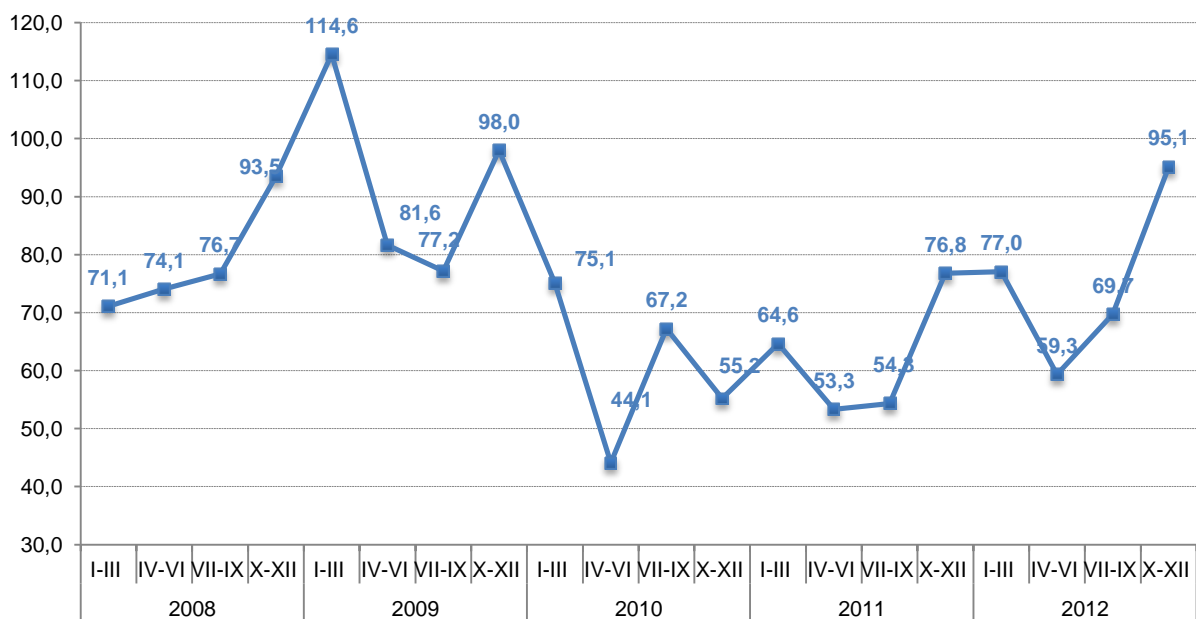
Źródło: Opracowanie własne

Rozdział 8. Mieszkalnictwo

Według ostatecznych danych w czwartym kwartale 2012 r. w województwie małopolskim oddano do użytkowania 4830 mieszkań, czyli o 23,9% więcej niż w analogicznym okresie 2011 r. i 72,4% więcej w porównaniu z 2010 r.. W okresie styczeń - grudzień 2012 r. w województwie oddano 15294 mieszkań, co oznacza wzrost o 21,1% w stosunku do roku poprzedniego o 24,7% w porównaniu z 2010 r. Natomiast w tych samych miesiącach w Polsce oddano do użytkowania o 16,8% więcej niż w analogicznym okresie 2011r. i o 12,6% więcej niż w 2010 r..

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w województwie małopolskim w miesiącach październik - grudzień 2012 r. stanowiła 10,0% mieszkań oddanych do użytkowania w Polsce, czyli o 0,4 p. proc. więcej niż w trzecim kwartale br.. Województwo małopolskie zajęło czwarte miejsce pod względem liczby mieszkań oddanych do użytkowania w trzecim kwartale 2012 r. i drugie w okresie styczeń – grudzień 2012 r.

Wykr. 33. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2006= 100)

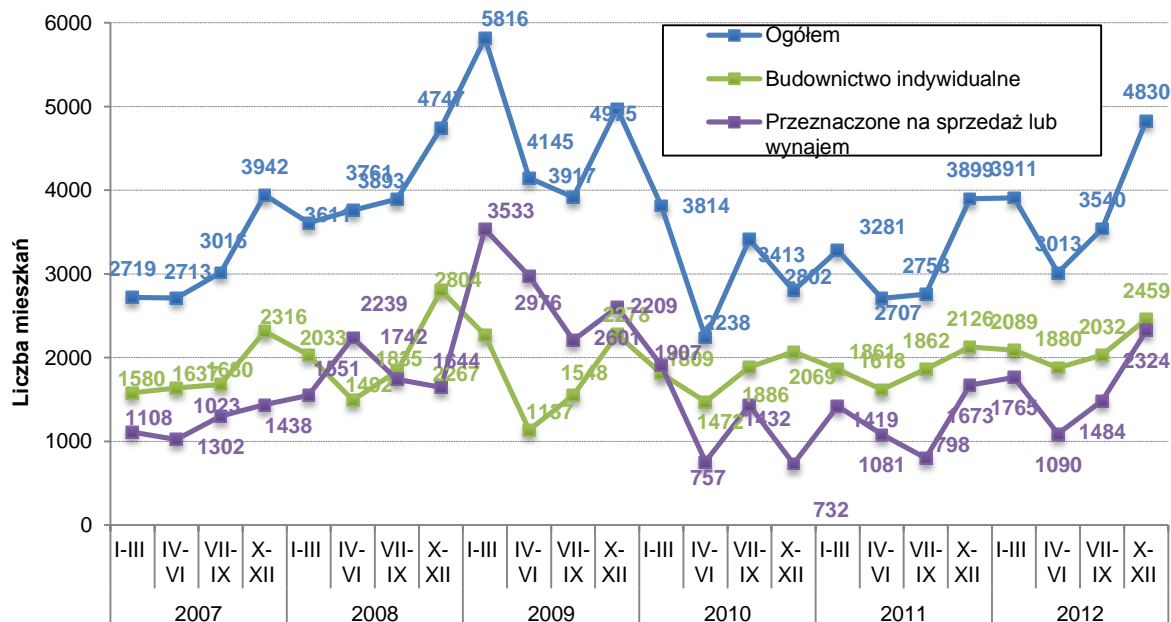
Źródło: Opracowanie własne

W czwartym kwartale 2012 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie indywidualnym była wyższa niż analogiczna liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem stanowiąc 50,9%, co oznacza spadek udziału tej formy budownictwa o 3,6 p. proc w stosunku do analogicznego okresu 2011 r. oraz

o 6,5 p. proc w porównaniu z drugim kwartałem 2012 r.. W miesiącach styczeń – grudzień udział mieszkań w ramach budownictwa indywidualnego w ogólnej liczbie mieszkań oddanych do użytku wynosił 55,3% dla województwa i 53,0% dla Polski – spadek mieszkań realizowanych w budownictwie indywidualnym o odpowiednio o 6,2 p. proc. i 3,2 p. proc. Oznacza to zmniejszenie się w województwie różnicy pomiędzy budownictwem indywidualnym, a przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, którego udział w pierwszych trzech kwartałach 2012 r. wyniósł 43,6% i wzrósł w stosunku do roku poprzedniego o 6,8 p. proc.

W okresie październik - grudzień 2012 r. mieszkań oddanych przez inwestorów indywidualnych było 2459, tj. o 15,7% więcej niż w analogicznym okresie 2011 r. i równocześnie o 18,8% więcej niż w 2010 r., dodatkowo w stosunku do drugiego kwartału 2012 r. liczba mieszkań w budownictwie indywidualnym wzrosła o 427 (21,0%). W czwartym kwartale 2012 r. liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem wynosiła 2324, co oznacza znaczny wzrost o 38,9% niż w odpowiadającym mu kwartale 2011 roku i o 217,5% więcej w porównaniu z analogicznym kwartałem 2010 r.

Wykr. 34. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w województwie małopolskim

Źródło: Opracowanie własne

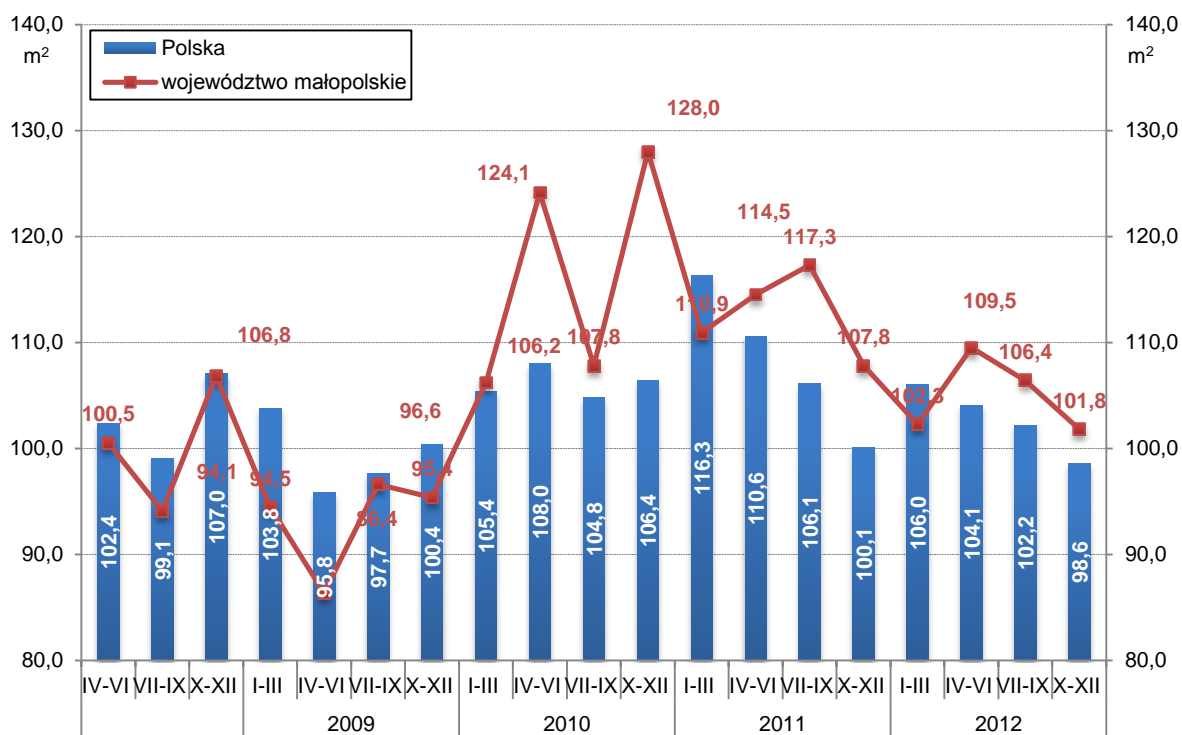
We wszystkich kwartałach 2012 r. łącznie w województwie w stosunku do roku 2011 r. nastąpił wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania w obu omawianych formach budownictwa odpowiednio o 8,8% i 43,3%.

Podobnie wyglądała sytuacja w skali kraju, nastąpił zarówno wzrost liczby mieszkań w budownictwie indywidualnym o 7,4% jak i liczby mieszkań przeznaczonych pod wynajem w stosunku do analogicznego okresu ub. roku odpowiednio 30,3%

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to suma powierzchni wszystkich pomieszczeń znajdujących się w obrębie mieszkania, a w szczególności: pokoi, kuchni (z oknem i bez okna), spiżarni, przedpokoi, alków, holi, łazienek, ubikacji, obudowanej werandy, ganku, garderoby oraz innych pomieszczeń służących mieszkalnemu lub gospodarczym potrzebom mieszkańców bez względu na ich przeznaczenie i sposób użytkowania⁴.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych w czwartym kwartale 2012 r. w województwie małopolskim wynosiła 101,8 m² i plasowała je na 9 pozycji w porównaniu do innych województw (spadek w porównaniu do trzeciego kwartału o trzy miejsca). Największą powierzchnią użytkową mieszkań oddanych miało województwo opolskie (121,4 m²) a najmniejszą województwo pomorskie (83,5 m²).

Wykr. 35. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania w Polsce i województwie małopolskim

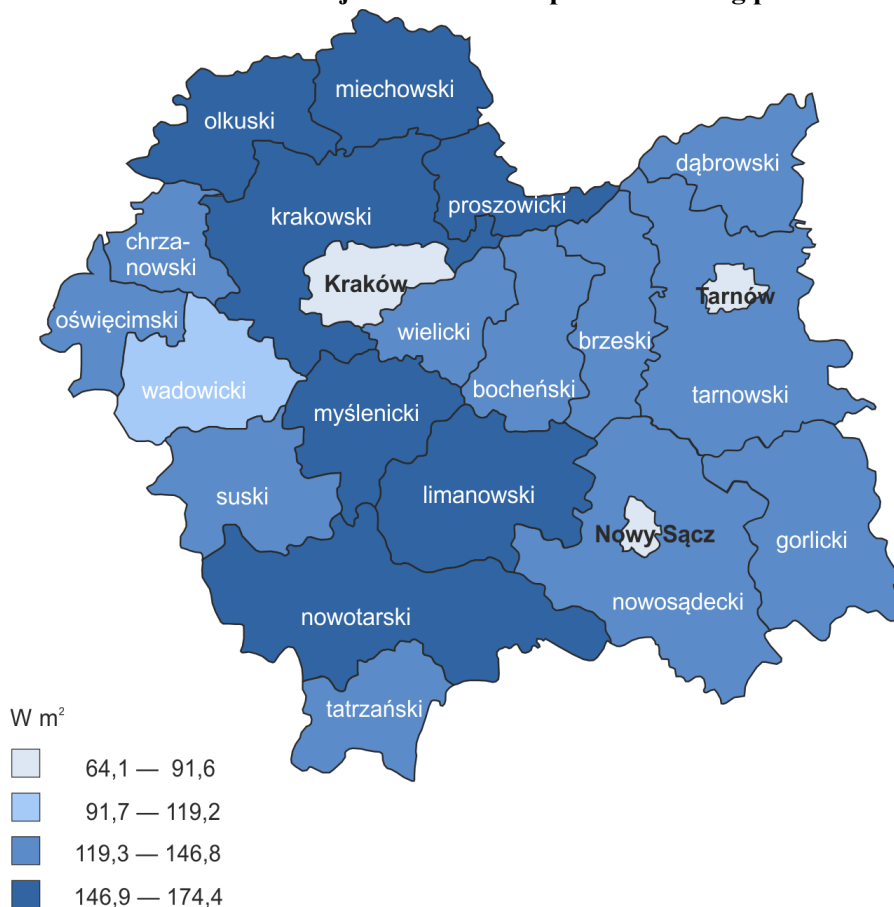

Źródło: Opracowanie własne

⁴ *Gospodarka mieszkaniowa w 2009 r.*, GUS, Warszawa 2010 r., s. 14

W porównaniu do średniej krajowej powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych w kwartałach ulegała wahaniom. W przypadku wszystkich kwartałów ub. roku wskaźnik ten był większy dla województwa małopolskiego niż dla Polski, natomiast w pierwszym kwartale br. przyjął on wartość niższą o ok. 4 m² aby w następnych kwartałach znowu osiągnąć wartość wyższą od wartości dla kraju.

Wykr. 36. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania w IV kwartale 2012 r. w województwie małopolskim według powiatów

Źródło: Opracowanie własne

W województwie małopolskim w czwartym kwartale 2012 r. największe mieszkania budowano w powiecie limanowskim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 176,8 m²) a najmniejsze w powiecie wadowicki (108,7 m²). W tym miejscu należy podkreślić wyraźny wzrost przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań w powiecie myślenickim o ponad 30 m² w stosunku do poprzedniego kwartału (ostatnia pozycja). W przypadku miast na prawach powiatów w województwie największą powierzchnię użytkową miały mieszkania w Tarnowie - 90,3 m², a najmniejszą w Krakowie – 64,1 m². W Tarnowie budowano mieszkanie o średniej

powierzchni użytkowej wynoszącej 72,0 m², co oznaczało spadek powierzchni o blisko 77 m².

Wskaźnik przeliczeniowy kosztu odtworzenia 1m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych

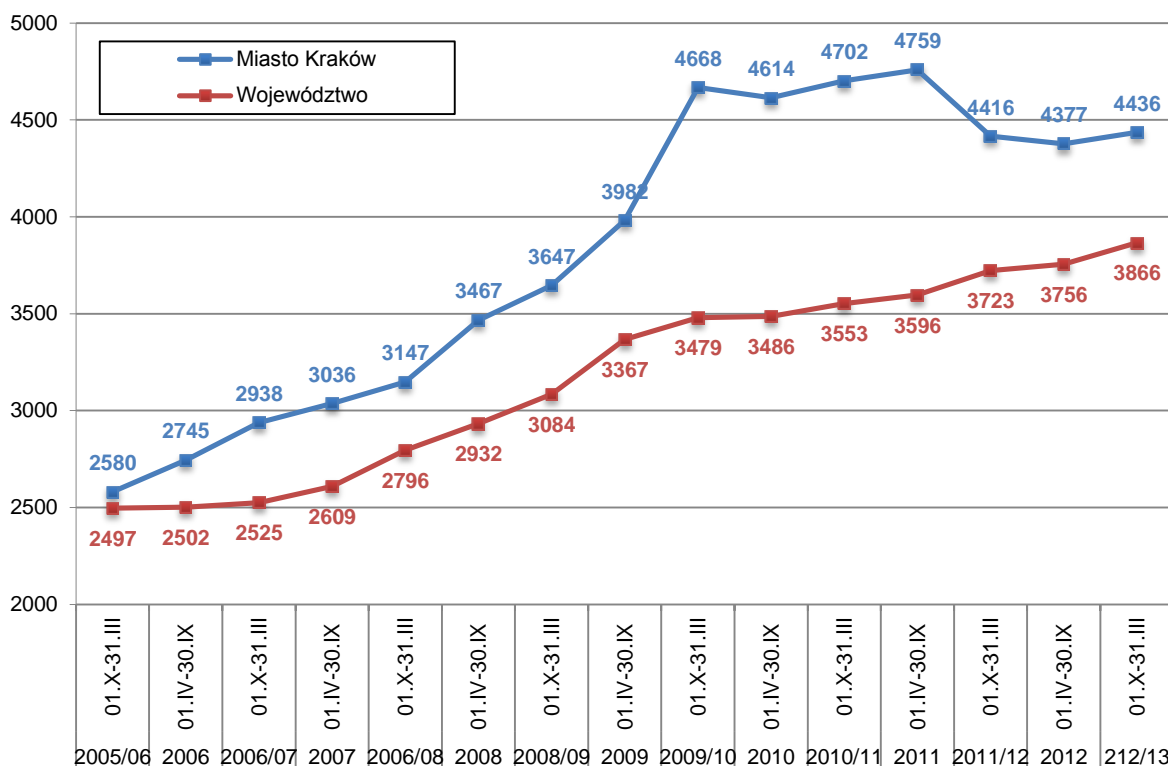
Wysokość wskaźnika przeliczeniowego ma istotne znaczenie dla ustalania stawek czynszu lokali mieszkalnych, kaucji mieszkaniowych, dodatków mieszkaniowych i innych zagadnień związanych z określeniem wartości odtworzeniowej lokali mieszkalnych. Wartość odtworzeniową lokalu stanowi iloczyn powierzchni użytkowej lokalu i wskaźnika przeliczeniowego. Podstawą do wyliczenia wysokości wskaźnika przeliczeniowego przez wojewodę jest przeciętny koszt budowy 1 m² powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego, na temat którego informacje przekazywane są przez Urzędy Statystyczne. Ponadto przy ustalaniu wielkości wskaźnika uwzględniany jest wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych dla danego województwa na podstawie danych z ostatnich 6 miesięcy⁵.

Wskaźnik przeliczeniowy, ogłaszany w formie Obwieszczenia Wojewody, ustalany jest na okres 6 miesięcy dla województwa (z wyłączeniem miasta wojewódzkiego) oraz dla miasta wojewódzkiego.

---

⁵ Źródło: Mazowiecki Urząd Wojewódzki

Wykr. 37. Wskaźnik przeliczeniowy kosztu odtworzenia 1m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych

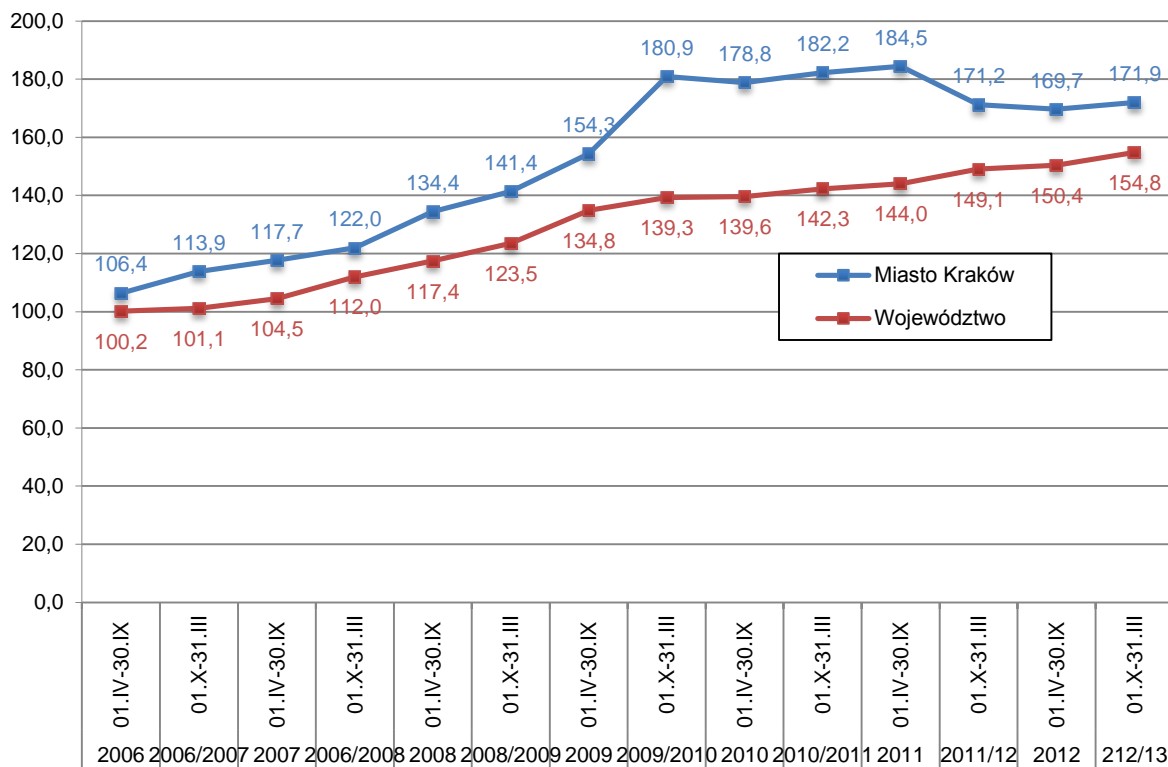
Źródło: Opracowanie własne na podstawie obwieszczeń Wojewody Małopolskiego

W dwóch województwach: pomorskim (4162,00 zł) i kujawsko-pomorskim (4206,00 zł), powyższy wskaźnik przyjmował wartości wyższe niż w województwie małopolskim, dla którego wynosił 3866,00 zł. Natomiast w przypadku miasta wojewódzkiego - Krakowa wskaźnik ten wynosił 4436,00 zł, dając mu 7 pozycję w skali kraju.

W stosunku do poprzedniego okresu wskaźnik ten wzrósł zarówno dla województwa jak i dla miasta Krakowa odpowiednio o 2,9% i 1,3%.

Wykr. 38. Dynamika wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie obwieszczeń Wojewody Małopolskiego

Wskaźnik przeliczeniowy kosztu odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynku dla województwa małopolskiego od 2005 do 30 września 2012 roku systematycznie rośnie. Natomiast w przypadku miasta Krakowa w latach 2005 – 2009 rósł, a w okresie od 2009 r. do września 2012 r. podlegał pewnym wahaniom. Większą dynamiką wzrostu cechował się wskaźnik dla Krakowa, w szczególności w okresie 2009/2010 w stosunku do okresu 2009, kiedy to jego dynamika wzrosła o 26,6 pkt proc. Natomiast w następnym okresie dynamika wzrostu uległa zahamowaniu przyjmując wielkość 178,8% z poziomu 180,9%. W przypadku wskaźnika na poziomie województwa jego dynamikę cechuje systematyczny, równomierny wzrost (wykres 38).

Rozdział 9. Turystyka

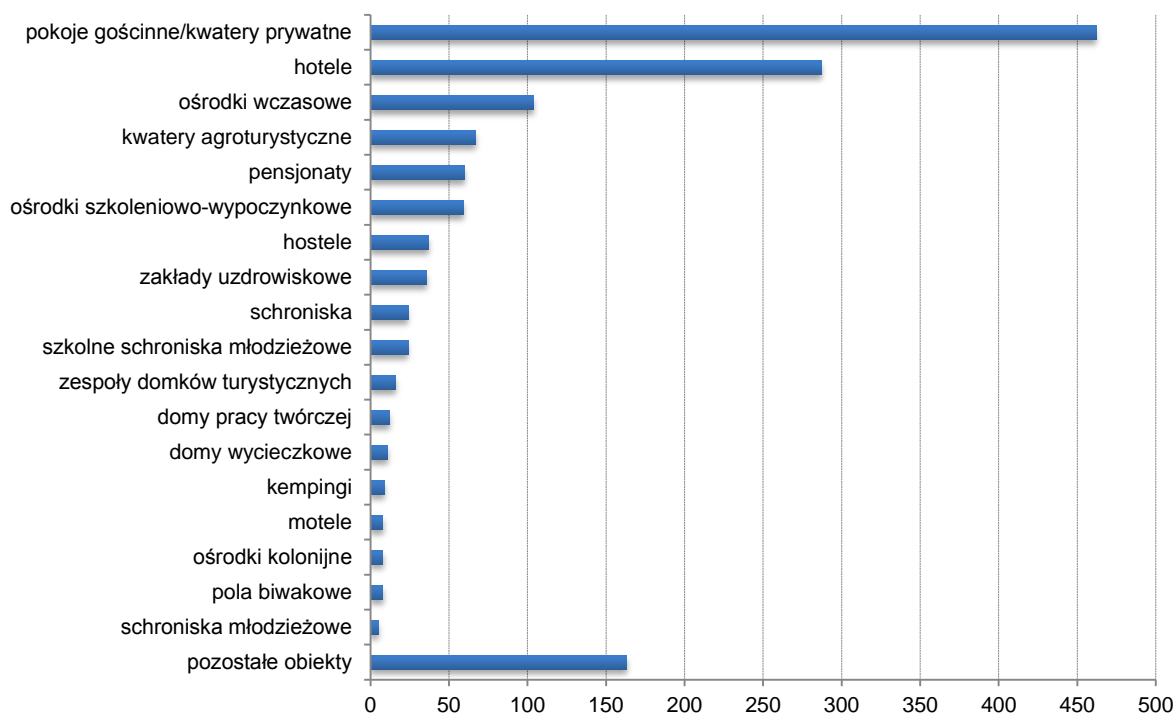
Województwo małopolskie jest jednym z najbardziej atrakcyjnych turystycznie rejonów Polski. Świadczyć o tym może fakt, że w 2012 roku prawie 3,5 miliona turystów skorzystało z noclegów w tym województwie – co stanowiło 15,3% turystów w całym kraju. Liczba turystów w województwie małopolskim była nawet wyższa od liczby odwiedzających województwo mazowieckie.

Obiekty zbiorowego zakwaterowania

Według stanu z lipca 2012 roku w województwie małopolskim funkcjonowało 1400 obiektów zbiorowego zakwaterowania co stanowiło 14,8% obiektów w całym kraju.

W strukturze małopolskich obiektów zbiorowego zakwaterowania dominują kwatery prywatne i pokoje gościnne – stanowią one 33,0% ogólnej liczby obiektów. Istotny udział mają również hotele (20,5%), ośrodki wczasowe (7,4%), kwatery agroturystyczne (4,8%) pensjonaty (4,3%), a ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe (4,2%).

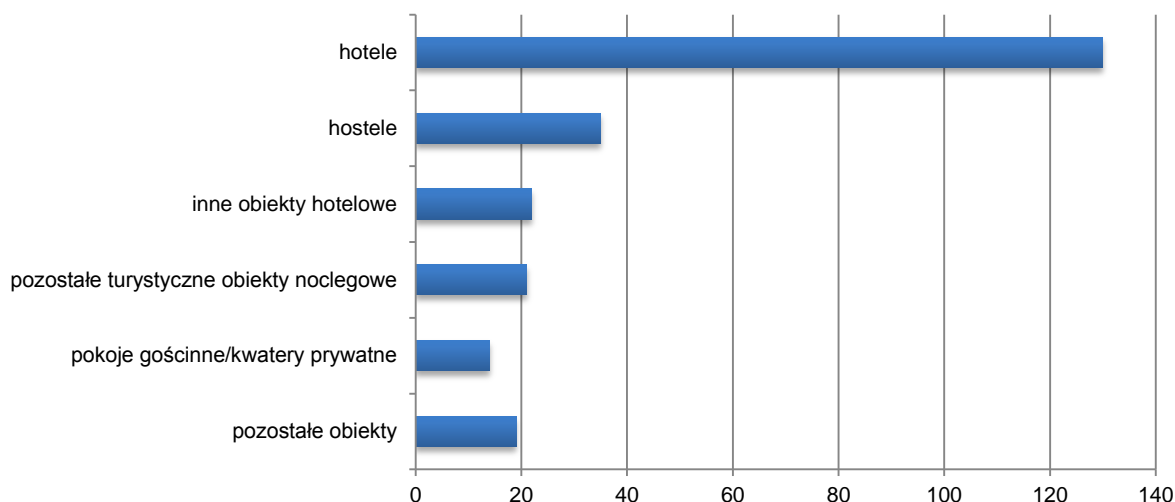
Wykr. 39. Obiekty zbiorowego zakwaterowania według rodzajów w województwie małopolskim (stan w lipcu 2012)

Źródło: Opracowanie własne

W samym natomiast Krakowie struktura przedstawiała się inaczej. W ogólnej liczbie obiektów zbiorowego zakwaterowania dominowały hotele – 53,9%. Istotny udział miały też hostele – 14,5%. Natomiast pozostałe rodzaje obiektów występowały nielicznie, lub w ogóle nie znajdowały się w stolicy województwa.

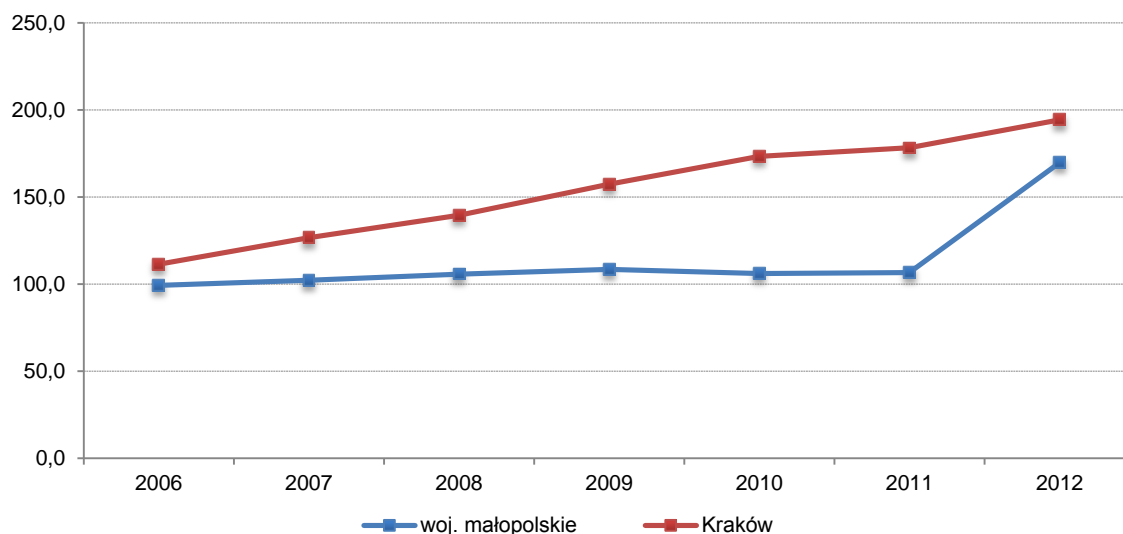
Wykr. 40. Obiekty zbiorowego zakwaterowania według rodzajów w Krakowie (stan w lipcu 2012)

Źródło: Opracowanie własne

W porównaniu do lipca 2011 roku liczba obiektów zbiorowego zakwaterowania wzrosła w województwie o 59,1%. Na przestrzeni ostatnich lat ich liczba nieznacznie wzrastała. Szybkie tempo wzrostu liczby obiektów zbiorowego zakwaterowania obserwowano natomiast w samym Krakowie. W porównaniu do roku 2005 liczba obiektów w stolicy regionu wzrosła o 94,4%.

Wykr. 41. Dynamika liczby obiektów zbiorowego zakwaterowania

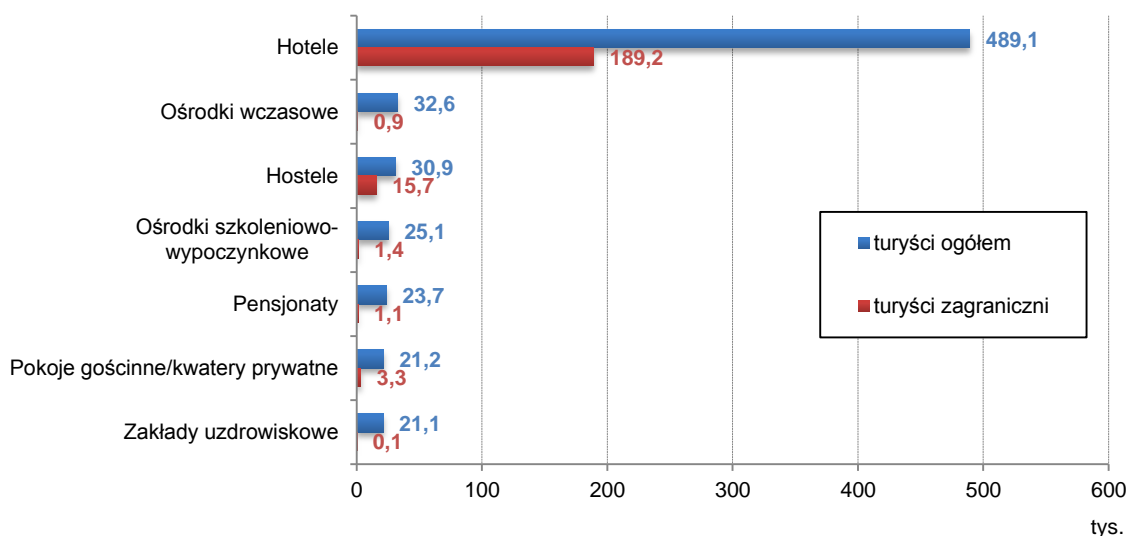

Źródło: Opracowanie własne

Wykorzystanie obiektów zbiorowego zakwaterowania

Liczba turystów korzystających z noclegów w województwie małopolskim w IV kwartale 2012 roku wyniosła 751,4 tys. W porównaniu do analogicznego kwartału roku 2011 liczba korzystających z noclegów wzrosła o 3,8 %. Najczęściej turyści korzystali z noclegów w hotelach (podobnie turyści zagraniczni). W strukturze wykorzystania noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania udział hoteli wynosił w IV kwartale 2012 roku 65,1%. Zauważalny był również udział ośrodków wczasowych (4,3% korzystających), hosteli (4,1%) i ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych (3,3%). Spośród wszystkich turystów zagranicznych korzystających z noclegów w naszym województwie aż 81,3% wybrało noclegi w hotelach. Drugim w kolejności wybieranym miejscem zakwaterowania były hostele (6,8% korzystających).

Wykr. 42. Korzystający z obiektów zbiorowego zakwaterowania w województwie małopolskim w IV kwartale 2012 r.

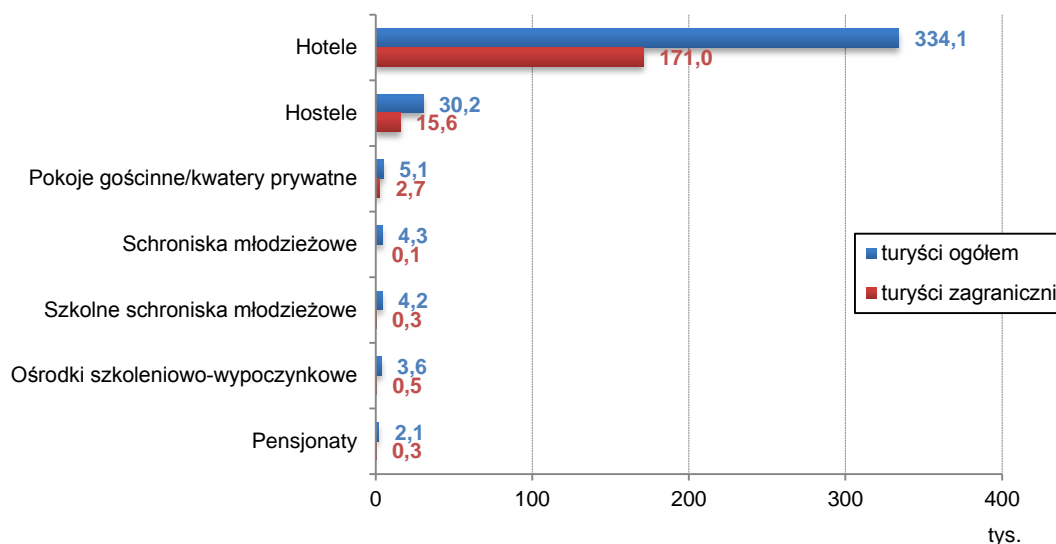
Źródło: Opracowanie własne

W Krakowie w strukturze wykorzystania obiektów zbiorowego zakwaterowania przejawiała się jeszcze większą dominacją noclegów hotelowych. Ogółem liczba korzystających z noclegów w Krakowie w IV kwartale 2012 roku wyniosła 414,0 tys. Była więc większa o 5,9% od liczby korzystających w analogicznym kwartale roku 2011.

Z noclegów w hotelach skorzystało w analizowanym okresie 334,1 tys. turystów co stanowiło 80,7% z wszystkich turystów korzystających z noclegów w Krakowie. Wśród

turystów zagranicznych udział korzystających z hoteli był jeszcze większy i wynosił 84,1%. Wśród ogółu turystów (jak i turystów zagranicznych) nocujących w Krakowie popularne były również hostele – udział korzystających kolejno 7,3% i 7,7%.

Wykr. 43. Korzystający z obiektów zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w IV kwartale 2012 r.

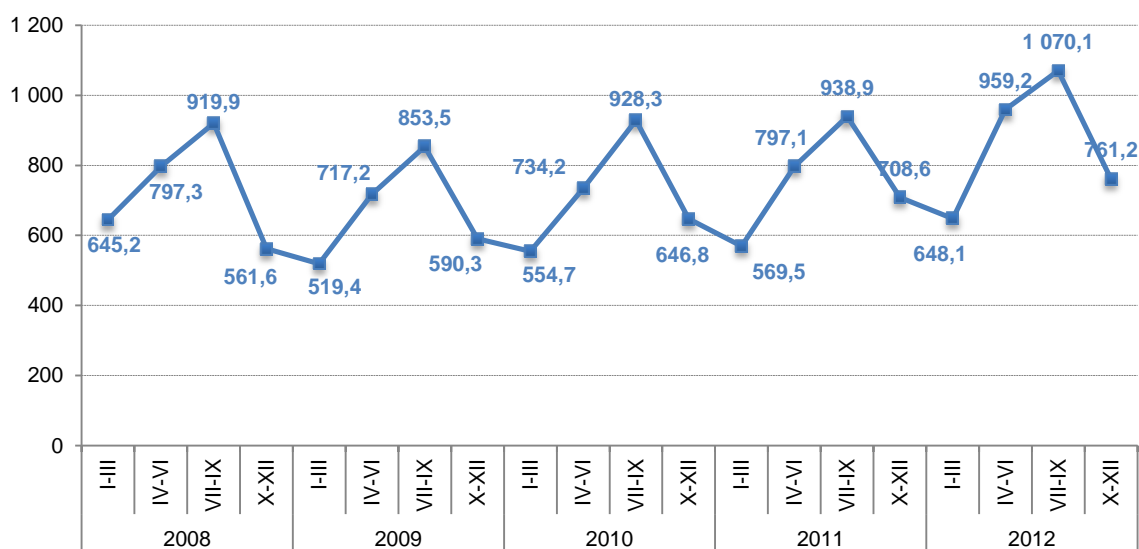
Źródło: Opracowanie własne

Ruch pasażerski na MPL Kraków-Balice

W 2012 roku ruch pasażerski na lotnisku w Balicach osiągnął wartość prawie 3,5 mln pasażerów. Wielkość ta była o 14,1% wyższa niż w roku 2011.

Od kilku kwartałów liczba pasażerów obsługiwanych przez port w Balicach systematycznie rośnie. W natężeniu ruchu pasażerskiego można zaobserwować sezonowość przejawiającą się w zwiększonym natężeniu tego ruchu w drugim, a zwłaszcza trzecim kwartale. Czwarty kwartał obecnego roku przyniósł liczbę obsługanych pasażerów wyższą o 7,4% niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Wykr. 44. Ruch pasażerski na MPL Kraków-Balice

Źródło: Opracowanie własne

Spis tablic

Tabl. 1. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w województwie małopolskim (stan na koniec okresu).....	5
Tabl. 2. Nowo zarejestrowane i wyrejestrowane podmioty gospodarki narodowej w województwie małopolskim.....	6
Tabl. 3. Przeżywalność podmiotów w kolejnych latach aktywności na rynku w województwie małopolskim.....	10
Tabl. 4. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu wg sekcji.....	23
Tabl. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim.....	33
Tabl. 6. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu w województwie małopolskim	42

Spis wykresów

Wykr. 1. Dynamika liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w województwie małopolskim (stan na koniec okresu, podstawa stała: I-III 2007 = 100)	7
Wykr. 2. Dynamika liczby podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w województwie małopolskim według sektorów własności (stan na koniec okresu, podstawa stała: I-III 2007 = 100)	7
Wykr. 3. Wskaźnik przeżycia pierwszego roku działalności dla podmiotów gospodarczych w województwie małopolskim.....	8
Wykr. 4. Funkcja przeżycia podmiotów gospodarczych na rynku w województwie małopolskim ogółem oraz w miastach na prawach powiatu.....	9
Wykr. 5. Podmioty gospodarki narodowej w województwie małopolskim według wieku (wiek podmiotów według daty powstania; stan na 31.XII.2011)	12
Wykr. 6. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w wybranych sekcjach PKD w okresie styczeń-grudzień 2012 r.	14
Wykr. 7. Wynik finansowy brutto w województwie małopolskim w wybranych sekcjach PKD w 2012 r.....	15
Wykr. 8. Wskaźniki rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, obrotu brutto i netto.	16
Wykr. 9. Przedsiębiorstwa wykazujące zysk netto.	16
Wykr. 10. Nakłady inwestycyjne w województwie małopolskim (w cenach bieżących). Wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego w %	17
Wykr. 11. Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (w cenach bieżących) w 2012 r.	18
Wykr. 12. Struktura nakładów inwestycyjnych według sekcji PKD w 2012 r.....	19
Wykr. 13. Nakłady inwestycyjne w wybranych sekcjach PKD w województwie małopolskim w 2012 r. (w cenach bieżących). Wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego w %	20
Wykr. 14. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (analogiczny okres roku poprzedniego=100).....	21

Wykr. 15. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu w okresie styczeń-wrzesień 2012 r. ...	22
Wykr. 16. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (analogiczny okres roku poprzedniego=100).....	23
Wykr. 17. Dynamika przeciętnego miesięcznego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim (podstawa stała: analogiczny okres roku 2007=100)	26
Wykr. 18. Bezrobocie rejestrowane w województwie małopolskim.....	28
Wykr. 19. Dynamika liczby ofert pracy dla bezrobotnych w urzędach pracy w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2006)	28
Wykr. 20. Płynność bezrobocia w urzędach pracy w województwie małopolskim	29
Wykr. 21. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce i województwie małopolskim.....	30
Wykr. 22. Stopa bezrobocia rejestrowanego w IV kwartale 2012 r. w województwie małopolskim według powiatów (stan w końcu okresu)	30
Wykr. 23. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Polsce i w województwie małopolskim.....	32
Wykr. 24. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim (przeciętne miesięczne 2007 = 100)	33
Wykr. 25. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim według sektorów własności.....	34
Wykr. 26. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2012 r. w sektorze przedsiębiorstw w województwie małopolskim według sekcji PKD	35
Wykr. 27. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie małopolskim i w Polsce (poprzedni kwartał = 100).....	36
Wykr. 28. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów w województwie małopolskim (podstawa stała I 2008 = 100)	37
Wykr. 29. Przeciętne miesięczne wydatki na towary i usługi konsumpcyjne na 1 osobę w Polsce i w województwie małopolskim (wartości nominalne)	38
Źródło: Opracowanie własne	38
Wykr. 30. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę na towary i usługi z wybranych grup w województwie małopolskim.....	39

Wykr. 31. Przeciętne miesięczne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych z grupy <i>Żywność i napoje bezalkoholowe i Transport</i> w grudniu	40
Wykr. 32. Przeciętne miesięczne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych z grupy <i>Mieszkanie, Zdrowie oraz Rekreacja i kultura</i> w grudniu	41
Wykr. 33. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania w województwie małopolskim (podstawa stała: I-III 2006= 100)	43
Wykr. 34. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w województwie małopolskim.....	44
Wykr. 35. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania w Polsce i województwie małopolskim.....	45
Wykr. 36. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania w IV kwartale 2012 r. w województwie małopolskim według powiatów	46
Wykr. 37. Wskaźnik przeliczeniowy kosztu odtworzenia 1m ² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych	48
Wykr. 38. Dynamika wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1m ² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych	49
Wykr. 39. Obiekty zbiorowego zakwaterowania według rodzajów w województwie małopolskim (stan w lipcu 2011)	50
Wykr. 40. Obiekty zbiorowego zakwaterowania według rodzajów w Krakowie (stan w lipcu 2012).....	51
Wykr. 41. Dynamika liczby obiektów zbiorowego zakwaterowania	51
Wykr. 42. Korzystający z obiektów zbiorowego zakwaterowania w województwie małopolskim w IV kwartale 2012 r.	52
Wykr. 43. Korzystający z obiektów zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w IV kwartale 2012 r.	53
Wykr. 44. Ruch pasażerski na MPL Kraków-Balice	54